Hyväksikäytöstä kohti puhdistusta s. 8

Fransiskaanimaallikot Suomessa 70 vuotta s. 12

Kirkko kuuluu kaikille – esteettömyys s. 20

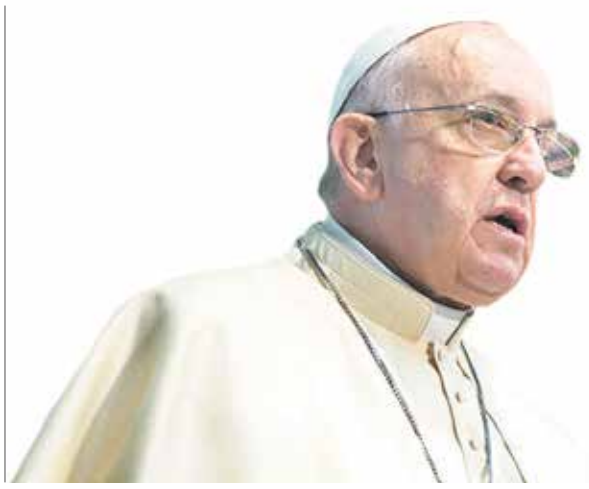

Paavin kirje koko Jumalan kansalle hyväksikäytön johdosta s. 7

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 9 • 14.9.2018

Hiippakunta juhli ja sai uuden papin s. 10

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

TOIMITUKSELTA

Pääkirjoitus

Haasteita ja mahdollisuuksia

Muutama päivä sitten vierailin vanhassa koulussani kertomassa katolilaisuudesta yleisesti 9-luokkalaisille, jotka ovat lähdössä luokkaretkelle Ranskaan. Kohtaamiset teinien kanssa ovat joka kerta jännittävä ja avartava kokemus. Jotkut kuuntelevat, mitä sanotaan, jotkut nukkuvat.

Olennaista ja ehkä vähän yllättävääkin on, että nuoret eivät ensimmäisenä nosta esiin ongelmia tai kritiikkiä, osoita epäuskoa, vaan ennemminkin antavat puhujalle mahdollisuuden esittää omia näkemyksiään ja perustella niitä. Voi olla, että sanat joskus valuvat hukkaan eikä mitään jää mieleen, mutta yhtä lailla joukossa on niitäkin, jotka todella kuuntelevat ja hyväksyvät esitetyt argumentit aitoina ja kuulemisen arvoisina vaikka eivät olisikaan samaa mieltä. Hieno taito.

Väittäisin, että nuoret ovat paljon parempia kuuntelijoita kuin aikuiset keskimäärin. Monet ennakkoluulot ja pinnallisuudet eivät ole vielä pilanneet heidän kykyään muodostaa omaa mielipidettään maailmasta. He myös uskaltavat kyseenalaistaa kaiken "annetun". Olisipa meillä aikuisilla yhtä paljon rohkeutta!

Siinä määrin kuin elämme median armoilla, näyttää siltä, että kirkko on lähes tulkoon historiansa vakavimmassa kriisissä. Tämä on liioiteltua. Hyväksikäyttö ja siihen liittyvät salailun verkostot ovat vakava asia, ja kirkolta on kestänyt aivan liian kauan reagoida tapahtumiin hyvällä tavalla. Paikallisesti on tehty suuriakin virheitä, ja jotkin ongelmat ovat yltäneet aina Roomaan asti. "Peliä" ei ole osattu viheltää poikki riittävän nopeasti.

Kirkko ei kuitenkaan elä median armoilla, onneksi. Koko ajan kaikkialla maailmassa kirkko ja sen työntekijät ja jäsenet todistavat omalla tavallaan ja hyvällä esimerkillään Kristuksesta ja kutsuvat siten ihmisiä pääsemään osallisiksi Jumalan laupeudesta ja lupauksista. Heidän pyyteetön palveluksensa on kuva siitä oikeasta katolisesta kirkosta, joka on yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen. Ei tämä kirkko mihinkään horju, päinvastoin. Ongelmat kohdataan ja hoidetaan, sen jälkeen on uusi päivä, sen jälkeen eteemme avautuu uusia mahdollisuuksia.

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Vihkimys

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ vihkii hiippakunnan pappiskandidaatin Eze Charles Nwokon diakoniksi Pyhän Henrikin katedraalissa 22.9.2018 klo 13.00 alkavan pyhän messun yhteydessä.

Kirkon jäsenmaksu

Medlemsavgift | Membership fee

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta
Sankt Henriks katedralförsamling | St Henry's Cathedral Parish
Jäsenmaksutili: FI61 1014 3000 2118 01 Viite: 1009

Pyhän Marian seurakunta
Sankta Maria församling | Saint Mary's Parish
Jäsenmaksutili: FI65 1023 3000 2047 89 Viite: 90010

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta
Sankta Birgittas och salige Hemmings församling | Saint Bridget's and Blessed Hemming's Parish
Jäsenmaksutili: FI40 1547 3000 0005 98 Viite: 90010

Pyhän Olavin seurakunta
Sankt Olavs församling | Saint Olav's Parish
Jäsenmaksutili: FI65 1045 3000 1121 43 Viite: 90010

Pyhän Ristin seurakunta
Heliga korsets församling | Holy Cross Parish
Jäsenmaksutili: FI08 2236 1800 0045 66 Viite: 90010

Pyhän Ursulan seurakunta
Heliga Ursulas församling | Saint Ursula's Parish
Jäsenmaksutili: FI91 8000 1501 8884 41 Viite: 90010

Nasaretin Pyhän Perheen seurakunta
Heliga familjens av Nasaret församling | Holy Family of Nazareth Parish
Jäsenmaksutili: FI65 80001470 2353 84 Viite: 90010

Pyhän Joosefin seurakunta
Sankt Josefs församling | Saint Joseph's Parish
Jäsenmaksutili: FI86 8000 1801 5788 58 Viite: 90010

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2018
81. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
10	1.10.	12.10.
11	29.10.	9.11.
12	3.12.	14.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen 1 B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa. Vuonna 2018 vuosikerran hinta 44 e, ulkomaille 49 e. / Utkommer med 12 nummer årligen. 2018: prenumeration 44 e, till utlandet 49 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
4041 0895
Painotuote

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

Osoitteenmuutokset ja ilmoitukset / Addressförändringar och annonser
info@katolinen.fi

Sisällys

2 Pääkirjoitus

3 Uutisia ja ajankohtaista

4 Ajankohtaista

5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti

6 Paavi Franciscus: Katekeesi käskyistä 2: "Kymmenen sanaa" ja liitossa eläminen

7 Paavin kirje koko Jumalan kansalle

8 Hyväksikäytöstä kohti puhdistusta
• Piispan kirje • Pohjoismaiden piispainkokouksen vetoomus

9 Hyväksikäyttö – tappava "infektio", joka vaatii toimenpiteitä ja ennaltaehkäisyä

10 Hiippakunta juhli ja sai uuden papin

12 Fransiskaanimaallikot Suomessa 70 v.

13 Tämän takia rakastan sinua, Teresa II

14 Anastasie – Mannerheimin katolinen tytär – OSA IV
Vaeltaja, köyhä, maanpakolainen, orpo

15 Syro Malabar Bishop visited Finland

16 De öde småkyrkorna i Pyrenéerna

17 Ilmoituksia

18 Seurakunnat ja ohjelmat

20 Kirkko kuuluu kaikille

Kannen kuva: Piispa Teemu ja vastavihitty isä Tuomas Hiippakuntajuhlassa. Kuva: Marko Terveportti

Uutisia ja ajankohtaista

Pohjoismaissa paastotaan ja rukoillaan kirkon ja paavin puolesta

Pohjoismaiden piispainkokous on sopinut, että kaikissa Pohjoismaissa pidetään perjantaina 5. lokakuuta paastopäivä ja sunnuntaina 7. lokakuuta rukouspäivä kirkon ja pyhän isän tarkoitusten puolesta. Näin piispainkokous reagoi ongelmiin, joita ovat aiheuttaneet seksuaalinen hyväksikäyttö, vallan väärinkäyttö ja hiljattain vieläpä "sisäinen riitely korkeimmillakin tasoilla". Vetoomus on kokonaisuudessaan luettavissa sivulla 8.

KATT

Talouskirje tuli koteihin – jäsenmaksu koskee kaikkia

Jokainen täysi-ikäinen katolilainen Suomessa sai elokuun lopussa kirjeen, jonka oli lähettänyt hänen oma seurakuntansa yhteistyössä hiippakunnan kanssa. Kirjeen tarkoitus oli ennen kaikkea olla muistutus niille katolilaisille, jotka eivät kovin aktiivisesti osallistu kirkon toimintaan, että kirkon jäsenyys joka tapauksessa velvoittaa heitä pitämään huolta kirkon toimintaedellytyksistä, myös taloudellisesti.

Jokainen 18 vuotta täyttänyt katolilainen on velvoitettu maksamaan piispan määräämän jäsenmaksun omalle seurakunnalleen. Jäsenmaksun suuruus on 1,5 prosenttia verotettavista ansiotuloista. Suuruusluokaltaan tämä vastaa kirkollisveroa keräämään oikeutettujen uskontokuntien verotusta. Kaikkein pienituloisimmat seurakuntalaiset on vapautettu maksusta. Jäsenmaksu maksetaan mieluiten kuukausittain oman seurakunnan jäsenmaksutilille viitenumeroa käyttäen.

Jäsenmaksun keräämistä on jouduttu ja joudutaan jatkossakin tehostamaan, koska seurakuntien ja hiippakunnan yhteisten toimintojen kustannukset ovat jäsenmäärän kasvun myötä ja erityisesti hiippakunnalta edellytetyn papiston uuden palkkausjärjestelmän takia lisääntyneet tuntuvasti. Samaan aikaan muualta saatavien tukien määrä vähenee.

KATT

Uusi lähetystösihteeri nuntiatuuriin

Apostolinen nuntiatuuri Pohjoismaissa on saanut uuden lähetystösihteerin. Tehtävässä on hiljattain aloittanut monsignore Marinko Antolović, joka on lähtöisin Vrhbosnan arkkihiippakunnasta (Sarajevo) Bosnia-Hertsegovinasta. Hän on ollut Pyhän istuimen diplomaattipalvelussa vuodesta 2008 alkaen ja toiminut ennen uutta asemapaikkaansa Uudessa-Seelannissa, Valko-Venäjällä ja Wienissä.

Pyhän istuimen apostolinen nuntiatuuri kaikkia Pohjoismaita varten sijaitsee Djursholmissa lähellä Tukholmaa. Apostolisena nuntiuksena toimii tällä hetkellä yhdysvaltalainen Altinumin titulaariarkkipiispa James Patrick Green.

KATT

Ajankohtaista

Kesätapahtuma Kouvolassa 2018

Elokuun viimeisenä sunnuntaina Kouvolassa oli mukavan lämmintä heti aamusta alkaen. Pyhän Ursulan seurakuntalaisia diasporan eri alueilta oli valmistautunut perinteiselle kirkkomatkalle. Ihmisiä tuli hyvissä ajoin mukanaan päivän tapahtumia varten ruokia ja monenlaisia tarvikkeita.

Heti messun alussa meillä oli ilo huomata, että oli muodostettu pieni lauluja soitinryhmä, joka Andyn kanssa johti messun yhteistä laulua, jopa monella kielellä. Mieluisa yllätys koettiin, kun oli säestyskin tällä kertaa. Messupalvelijoitakin oli kolme.

Messuteksteissä puhuttiin siitä, että ihminen elää valintojen edessä. Joosua sanoi israelilaisille, kuinka hän ja hänen perheensä tahtovat palvella Herraa. Kansa lupasi saman. Joosua varoitti voimakkaasti vieraiden jumalien palvonnasta. Evankeliumissa kerrottiin, kuinka monet Jeesuksen seurassa kulkeneet loukkaantuivat Jeesuksen puhuessa elävästä leivästä ja vetäytyivät omille teilleen. Jeesus kysyi silloin oppilailtaan: "Tahdotteko tekin mennä pois?" Pietari vastasi: "Herra, kenen luo me menisimme? Sinulla on ikuisen elämän sanat. Me uskomme ja tiedämme, että sinä olet Jumalan Pyhä." Isä Jean-Claude korosti saarnassa yhteyttä seurakuntaan ja eukaristian merkitystä. Hän toivoi, että me sanoisimme omalla kohdallamme kuten Pietari: Jeesus, sinulla on ikuisen elämän sanat. Oli kaunis näky, kun perheet lapsineen polvistuivat eukaristisen rukouksen aikana. Messussa opitaan näin olemaan Pyhän yhteydessä. Pappimme tulkitsi tapansa mukaan afrikkalaisen ryhmän kiitoslaulun sisällön.

Kouluun ja katekeesiin menevät lapset ja pienemmätkin saivat siunauksen. Keittiön toimeliaat ja taitavat naiset kutsuivat kahville. Tarjottiin keittoja, jotka maistuivat hyvin. Samoin makkaran grillaaja sai tilauksia ja vohvelit menivät kaupaksi. Moni seurakuntalainen otti tehtäviä huolehtiakseen tapahtuman aikana.

Helmut oli kumppaneineen laittanut puistoon leikkejä ja kilpailuja varten tarpeelliset varusteet. Oli vanhoja tuttuja, mutta myös uusia pelejä. Kilpailijoita riitti. Palkinnoiksi annettiin makeisia ja muuta sellaista. Pienet arpajaisetkin järjestettiin. Yhdessäolo jatkui klo 15 asti. Yhteisvoimin saimme kaiken normaaliin tilaan niin sisällä kuin ulkona. Tästä kaikesta tuli hyvä mieli. Kiitos kaikille toimijoille ja auttajille.

Kun viimeisetkin seurakuntalaiset olivat lähdössä kotiinsa, totesimme, että meille oli taivaasta annettu hyvä juhlasää. Kiitimme, että monet rukoukset oli kuultu.

Anja Purhonen

Blessing of Animals in the spirit of Saint Francis of Assisi

Eläinten siunaaminen
pyhän Franciscus Assilaisen hengessä

Pyhän Henrikin katedraalin pihalla
torstaina, 4. lokakuuta 2018 klo 17.00.
Tämän jälkeen urkukonsertti klo 18.00.

Siunattavaksi voi tuoda minkä tahansa rauhallisen ja vaarattoman kotieläimen.

Caritas-kuulumiset Nytt-News

Uutta Ystävyyden kahvilassa

Suomen Caritas on saanut syksyksi Stean toiminta-avustuksen Ystävyyden kahvila -toimintaa varten. Ystävyyden kahvila tapaa jälleen keskiviikkoiltapäivisin klo 15-17 seuraavina ajankohtina: 12.9, 10.10., 7.11. ja 12.12. Caritaksen ystävyyden kahvila on kaikille avoin kohtauspaikka. Juomme kahvia ja nautimme yhdessäolosta rennossa ilmapiirissä. Tervetuloa!

Paikalla on myös Caritaksen vapaaehtoinen sosiaalityöntekijä Hannele Liukkonen. Hannelelta voit myös varata henkilökohtaisen keskusteluajan, jos sinulla on sosiaaliturvaan tai elämänhallintaan liittyviä kysymyksiä tai haluat jutella elämäntilanteestasi. Hannelen puh: 040 2566275 tai sähköposti hannele.liukkonen@caritas.fi

Ystävyyden kahvilan puitteissa teemme myös pieniä retkiä pääkaupunkiseudulla. Aloitamme to 20.9. retkellä Kansallismuseoon, Caritas maksaa pääsyliput. Lokakuun alussa ti 9.10. menemme tutustumaan Virka-infoon Helsingin kaupungintalolle, jossa saa kattavaa tietoa kaupungin palveluista sekä erityisneuvontaa maahanmuuttajille. Siellä voi maksutta lukea lehtiä, käyttää tietokonetta, tutustua vaihtuviin taidenäyttelyihin jne. Virka-infon jälkeen käymme perinteisillä Silakkamarkkinoilla, Caritas tarjoaa kalakeiton markkina-alueella. Lähdemme retkille klo 11 Caritaksen toimistolta (Kuusitie 6). Vaihtoehtoisesti voi tulla suoraan museolle tai kaupungintalolle, jossa tapaamme n. klo 11.30.

Retkitoiveita otetaan mielellään vastaan. Samoin kerro myös, jos sinulla on toiveita jollekin erityisteemalle kahvilaan. TERVETULOA MUKAAN!

Caritas Turun Mahdollisuuksien torilla 16.9.

Caritas osallistuu Turun Mahdollisuuksien torille Vanhalla suurtorilla su 16.9. klo 13-17. Tervetuloa tutustumaan Caritakseen, liittymään jäseneksi tai ostamaan luostarituotteita! Tarvitsemme vapaaehtoisia pystyttämään telttaa sekä päivystämään. Vapaaehtoiseksi voi ilmoittautua Sara Nevalaiselle: sara.nevalainen@caritas.fi puh. 0400910036. Tervetuloa myös uudet vapaaehtoiset!

Nuorten äitien ja isien ryhmä aloittaa Caritaksessa syyskuussa

Ryhmä on tarkoitettu ensisijaisesti nuorille (16-29 vuotiaille) äideille ja isille, jotka ovat ilman työtä tai opiskelupaikkaa. Ryhmä auttaa löytämään omat taidot ja kiinnostuksen kohteet sekä tukee työ- tai opiskelupaikan haussa. Ryhmä tapaa kahden viikon välein torstaisin klo 10-12: to 27.9, to 11.10, to 25.10, to 8.11, to 22.11, ja poikkeuksellisesti keskiviikkona 5.12. Osallistuminen on maksutonta. Osoite on Suomen Caritaksen toimisto Kuusitie 6 Meilahdessa.

Voit ilmoittautua Adriana Saarialholle 21.9. mennessä: adriana.saarialho@caritas.fi puhelin 0400911874. Lisää tietoa nettisivuillamme: www.caritas.fi/duuni

Omalla äänellä - Vastuuviikon lähettiläät

Ekumeenisen Vastuuviikon naislähettiläitä voi nyt kutsua seurakuntiin, erilaisten ryhmien tilaisuuksiin sekä kouluihin oppitunneille. Vastuuviikon lähettiläät ovat maahanmuuttajanaisia, jotka kertovat omista kokemuksistaan lähtömaissaan ja Suomessa liittyen ihmisoikeuksiin. Tämän vuoden teema on: Ihmisarvoinen työ on jokaisen naisen oikeus. Kutsuaksesi lähettiläitä tilaisuuteen, ota yhteyttä Vastuuviikon koordinaattoriin: Anna Hyvärinen, anna.hyvarinen@ekumenia.fi. Lisää tietoa: www.vastuuviikko.fi

CARITAKSEN YSTÄVYYDEN KAHVILA
FRIENDSHIP CAFÉ

Keskiviikkoisin klo 15-17
12.9., 10.10., 7.11. ja 12.12.
Wednesdays 3-5pm
12 Sept, 10 Oct, 7 Nov and 12 Dec
Kahvila on kaikille avoin!
Welcome! The café is open to everyone.

Uutta! Ystävyyden kahvila tekee syksyllä myös ilmaisia retkiä!
20.9. Kansallismuseo
9.10. Silakkamarkkinat ja Virka-info Kauppatorilla
New! Friendship Café will make small trips in the autumn (free of cost):
20 September National Museum
9 October Herring Market and Virka-info in Kauppatori
Retkille lähdetään Caritaksen toimistolta klo 11.
The excursions will start from Caritas office at 11am.

Lisää tietoa/More info, contact:
Hannele.Liukkonen@caritas.fi puh. 0402566275
www.caritas.fi
www.facebook.com/caritasfinland
Kuusitie 6, 00270 Helsinki
Suomen Caritas ry
Caritas Finland rf

Caritas News in English

Market of Opportunities in Turku on 16th September

Caritas joins the Market of Opportunities in Vanha suurtori in Turku on Sunday 16th September between 1-5 pm. Welcome to know more about Caritas in Finland, to become a member or to buy monastery products! If you are interested in volunteering in Turku, contact: sara.nevalainen@caritas.fi ph. 0400910036

New activities at the Friendship Café

The café will meet on Wednesdays at 3-5 pm on the following dates: 12th September, 10th October, 7th November and 12th December. The Friendship Café is an open place of encounter for everyone. We will drink coffee and enjoy good company in a relaxed atmosphere. Welcome!

The voluntary social worker of Caritas, Hannele Liukkonen, will also be present during the café. Feel free to reserve a personal appointment with Hannele if you have questions concerning social security or your life situation in general. Hannele's phone 040 2566275 and email: hannele.liukkonen@caritas.fi.

The Friendship Café will also make excursions in Helsinki this autumn. We will begin with a visit to the National Museum on 20th September. On 9th October, we will visit Virka-info in the Helsinki City Hall, which offers information on the services in Helsinki and information to immigrants in multiple languages as well free internet, magazines and varying exhibitions. Afterwards, we will visit the traditional Baltic Herring Market in Kauppatori and Caritas will offer participants fish soup in the market place.

We will leave to the excursions from Caritas office (Kuusitie 6, Helsinki) at 11am. Alternatively, you can join us at the museum or the Helsinki City Hall in Kauppatori at 11:30 am.

Please, send us any wishes for Friendship Café activities or excursions, or if you would like to see a special theme discussed at the Café!

A group for young mothers and fathers starts in September

The Duuni group is primarily meant for 16-29-year-old mothers and fathers, who are unemployed or without education. The group helps you to discover your skills, strengths and interests with the goal of returning to studies or finding employment. The group meets every two weeks on Thursdays 10-12am: 27th September, 11th October, 25th October, 8th November, 22th November, and on Wednesday 5th December. Participation is free of charge. The group gathers at the Caritas office (Kuusitie 6, Helsinki).

Registration by 21st September to Adriana Saarialho: adriana.saarialho@caritas.fi ph. 0400911874.

Sunnuntait ja juhlapyhät

14.9. perjantai, Pyhän ristin ylentäminen, juhla
1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. – vrt. 7c
Ev. Joh. 3:13-17

16.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)
1L Jes. 50:5-9a
Ps. 116:1-2, 3-4, 5-6, 8-9. – 9
2L Jaak. 2:14-18
Ev. Mark. 8:27-35

21.9. perjantai, pyhä apostoli ja evankelista Matteus, juhla
1L Ef. 4:1-7, 11-13
Ps. 19:2-3, 4-5. – 5a
Ev. Matt. 9:9-13

23.9. kirkkovuoden 25. sunnuntai (I)
1L Viis. 2:12, 17-20
Ps. 54:3-4, 5, 6+8. – 6b
2L Jaak. 3:16-4:3
Ev. Mark. 9:30-37

29.9. lauantai, pyhät arkkienkelit Mikael, Gabriel ja Rafael, juhla
1L Dan. 7:9-10, 13-14 tai 1L Ilm. 12:7-12a
Ps. 138:1-2a, 2bc-3, 4-5, 7c-8. – vrt. 1c
Ev. Joh. 1:47-51

30.9. kirkkovuoden 26. sunnuntai (II)
1L 4. Moos. 11:25-29
Ps. 19:8, 10, 12-13, 14. – 9a
2L Jaak. 5:1-6
Ev. Mark. 9:38-43, 45, 47-48

7.10. kirkkovuoden 27. sunnuntai (III)
1L 1. Moos. 2:18-24
Ps. 128:1-2, 3, 4-5a, 5b-6. – vrt. 5
2L Hepr. 2:9-11
Ev. Mark. 10:2-16 tai Ev. Mark. 10:2-12

14.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)
1L Viis. 7:7-11
Ps. 90:12-13, 14-15, 16-17. – vrt. 14
2L Hepr. 4:12-13
Ev. Mark. 10:17-30 tai Ev. Mark. 10:17-27

Vuoropsalmien kertosäkeet

Pyhän ristin ylentäminen
Älkää unohtako Herran tekoja! (vrt. Ps. 78:7c)

Kirkkovuoden 24. sunnuntai
Minä saan vaeltaa Herran edessä elävien maassa. (Ps. 116:9)

Kirkkovuoden 25. sunnuntai
Herra on minun sieluni tuki. (Ps. 54:6b)

Kirkkovuoden 26. sunnuntai
Herran käskyt ovat oikeat, ne ilahduttavat sydämen. (Ps. 19:9a)

Kirkkovuoden 27. sunnuntai
Herra siunatkoon meitä koko elämämme ajan. (vrt. Ps. 128:5)

Kirkkovuoden 28. sunnuntai
Ravitse meitä armollasi, Herra, niin voimme iloita. (vrt. Ps. 90:14)

Piispan kalenteri

15.9.	Nuorten vahvistuksen sakramentti Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunnassa
16.9.	Nuorten vahvistuksen sakramentti Pyhän ristin seurakunnassa
22.9.	Eze Charles Nwokon diakoniksi vihkiminen katedraalissa klo 13
24. - 25.9.	Paavi Franciscuksen apostolinen vierailu Tallinnassa
28.9.	Suomen uskontojohtajien tapaaminen Helsingissä
28 .- 30.9.	Birgittalaisoblaattien retretti Turussa
1.10.	Pappienneuvoston kokous
4. - 5.10.	Oslon emerituspiispan Gerhard Schwenzerin 80-vuotisjuhla
7.10.	Nuorten vahvistuksen sakramentti Nasaretin pyhän perheen seurakunnassa
8. – 12.10.	Ekumeeninen pyhiinvaellus Italiassa
14.10.	Nuorten vahvistuksen sakramentti Pyhän Marian seurakunnassa

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirkollamme ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla.

Hiippakunnan talousneuvosto

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Syyskuun 2018 rukouksen apostolaatin palsta

”*Katsokaa tarkoin, miten elätte: älkää eläkö tyhmien tavoin, vaan niin kuin viisaat. Käyttäkää oikein jokainen hetki, sillä tämä aika on paha.*” (Ef. 5:15-16)

Kaikkina aikoina kristityt kuulevat huonoja uutisia maailmasta. Me uskomme, että elämän pitäisi olla hyvä, koska uskomme Jumalaan, Luojaamme, joka on hyvä.

Siksi, kuullessamme, että maailmassa on vielä nuoria, jotka kuolevat, koska heillä ei ole mitään mahdollisuuksia päästä osallisiksi hyvinvoinnista eikä koulutuksesta, me kysymme: miksi tämä tapahtuu?

Saharan eteläpuoleisessa Afrikassa nuorten on vaikea elää. Vain puolet heistä käy peruskoulun loppuun ja hyvin harvat nuoret löytävät työtä. Osa nuorista ei osaa lukea eikä kirjoittaa. Jo 15-19-vuotiaat tytöt menevät naimisiin ja heidän on pakko ottaa vastuu muista perheenjäsenistä.

Nämä surulliset tiedot saavat meidät kääntymään kirkon puoleen, kirkon, joka on äiti, Kristuksen ruumis ja Kristuksen morsian. Kirkko haluaa, että sen katon alla ihminen voi tavata Jumalan kanssa. Jumalan puuttumisella yhteiskunnasta on muun muassa edellä kuvaamiani seurauksia. Jumala odottaa meiltä, että me annamme hänen rakastaa meitä ja että vastaamme Jumalan pelastavaan rakkauteen.

Isä Leo Dehon, Jeesuksen Pyhän Sydämen pappien perustaja, joka myös taisteli lasten ja nuorten koulutusongelmia vastaan, näki syvimpänä syynä ihmiskunnan kurjuuteen Kristuksen rakkauden hylkäämisen. Meidän kristittyjen pitäisi henkilökohtaisesti olla yhteydessä Kristuksen kanssa. Hänen tulee saada keskeinen sija elämässämme niin, että vähä vähältä ymmärtäisimme elämämme keskeytymättömäksi messuksi. Silloin voimme syvän kiintymyksen turvin auttaa toisia ihmisiä, varsinkin eniten puutetta kärsiviä.

Kristittyjen auttaja, rukoile puolestamme.

isä Stanisław Zawiłowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Syyskuu – *Lähetystyö*
- Rukoilkaamme nuorten puolesta Afrikassa, että että heillä olisi pääsy koulutukseen ja työhön omissa maissaan.

September – *Evangelisationen*
- Att de unga i Afrika får tillgång till utbildning och arbete i sina hemländer.

Lokakuu – *Yleinen*
- Rukoilkaamme sääntökuntalaisten puolesta, että he ponnistelisivat ollakseen läsnä köyhien, syrjittyjen ja vailla ääntä olevien keskuudessa.

Oktober – *Universell*
- Att kvinnor och män vigda till tjänst i kyrkan förnyar sin kallelse, att vara nära de fattiga, marginaliserade och de som inte kan göra sin röst hörd.

Pyhä isä

Paavi Franciscus

20.6.2018

Katekeesi käskyistä II:

"Kymmenen sanaa" ja liitossa eläminen

Paavi Franciscus aloitti keskiviikon yleisvastaanotoillaan kesäkuussa uuden katekeesisarjan, jonka aiheena ovat käskyt. Julkaisemme nämä katekeesit osa kerrallaan.

Kuva SIR

Viime keskiviikkona aloitimme uuden katekeesisarjan käskyistä. Näimme, että Herra Jeesus ei ole tullut kumoamaan lakia, vaan antamaan täyttymyksen. Mutta meidän pitäisi ymmärtää tämä paremmin.

Raamatussa käskyt eivät ole itseään varten, vaan osa suhdetta. Herra Jeesus ei ole tullut kumoamaan lakia, vaan antamaan täyttymyksen. Jumalan ja hänen kansansa välillä on tämä liittosuhde. Toisen Mooseksen kirjan 20. luvun alusta luemme – ja tämä on tärkeää: " Jumala puhui kaikki nämä sanat" (j. 1).

Se näyttää miltä tahansa aloitukselta, mutta mikään Raamatussa ei ole banaalia. Teksti ei sano: "Jumala puhui nämä käskyt", vaan "nämä sanat". Juutalainen traditio kutsuu dekalogia aina "kymmeneksi sanaksi" (mitä "dekalogi" juuri tarkoittaa). Kuitenkin niillä on lain muoto, ne ovat objektiivisesti käskyjä. Miksi siis pyhän tekstin kirjoittaja käyttää juuri tässä termiä "kymmenen sanaa" eikä sano "kymmenen käskyä"?

Mikä on käskyn ja sanan ero? Käsky on kommunikaatio, joka ei edellytä dialogia. Sana taas on olennainen väline suhteessa, joka on vuoropuhelua. Isä Jumala luo sanansa kautta, ja Poika on hänen lihaksi tullut Sanansa. Rakkaus saa ravintoa sanoista, ja niin myös kasvatus tai yhteistyö. Kaksi ihmistä, jotka eivät rakasta toisiaan, eivät pysty kommunikoimaan. Kun joku puhuu sydämellemme, yksinäisyytemme päättyy, vastaanotamme sanan, kommunikaatio syntyy. Käskyt ovat Jumalan sanoja: Jumala kommunikoi itsensä näissä kymmenessä sanassa ja odottaa vastaustamme.

Toista on määräyksen vastaanottaminen, toista on havaita, että joku pyrkii puhumaan kanssamme. Dialogi on paljon enemmän kuin totuuden ilmoittamista. Jos esimerkiksi totean, että tänään on lämpimän kevään viimeinen päivä, se on totuus, ei dialogia. Mutta jos sanon: "Mitä ajattelette tästä keväästä?", aloitan dialogin. Käskyt ovat vuoropuhelua. Vuoropuhelu on paljon enemmän kuin totuuden välittämistä. Kommunikaatio "toteutuu puhumisen ilosta ja konkreettiseksi hyväksi, joka sanojen avulla välitetään toisiaan rakastavien kesken. Tämä hyvä ei koostu asioista, vaan itse henkilöistä, jotka vastavuoroisesti lahjoittavat itsensä vuoropuhelussa" (vrt. apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium*, 142).

Mutta tämä ero ei ole keinotekoinen. Katsokaamme, mitä alussa tapahtui. Kiusaaja, Paholainen, haluaa pettää miehen ja naisen: haluaa vakuuttaa heidät siitä, että Jumala on kieltänyt heitä syömästä hyvän ja pahan tiedon puusta pitääkseen heidät alistettuina. Haaste on juuri tämä: onko ensimmäinen normi, jonka Jumala antoi ihmiselle, despootin kieltävä ja rajoittava määräys vai Isän huolenpitoa, Isän joka hoitaa lapsiaan ja suojelee heitä itsetuholta? Onko se sana vai käsky? Traagisin käärmeen Eevalle sanomista valheista on vihjaus mustasukkaisesta jumaluudesta, omistushaluisesta jumaluudesta – "Jumala ei halua, että olette vapaita". Tosiasiat osoittavat dramaattisesti, että käärme on valehdellut (vrt. 1. Moos. 2:16-17; 3:4-5), uskotellut, että rakkauden sana olisi käsky.

Ihminen on tämän risteyksen edessä: pakottaako Jumala minulle asioita vai pitääkö hän huolta minusta? Ovatko hänen käskynsä vain laki vai sisältävätkö ne sanan pitääkseen huolta minusta? Onko Jumala isäntä vai Isä? Jumala on Isä: älkää koskaan unohtako tätä. Pahimmissa tilanteissakin ajatelkaa, että meillä on Isä, joka rakastaa meitä kaikkia. Olemmeko alamaisia vai lapsia? Tämä taistelu, sekä sisällämme että ulkopuolellamme, on jatkuvasti edessämme: tuhansia kertoja joudumme valitsemaan orjan ajattelutavan ja lapsen ajattelutavan välillä. Käsky on isännältä, sana on Isältä.

Pyhä Henki on lasten Henki, Jeesuksen Henki. Orjuuden henki voi ottaa lain vastaan vain sortavana, ja se voi johtaa kahteen vastakkaiseen lopputulokseen: velvoitteista ja velvollisuuksista koostuvaan elämään tai väkivaltaiseen torjuntareaktioon. Koko kristinusko on siirtymistä lain kirjaimesta Henkeen, joka antaa elämän (vrt. 2. Kor. 3:6-17). Jeesus on Isän Sana, ei Isän tuomio. Jeesus on tullut pelastaakseen sanallaan, ei tuomitsemaan meitä.

Näkyy, onko ihminen elänyt tämän siirtymän vai ei. Ihmiset huomaavat, ajatteleeko kristitty lapsen vai orjan tavoin. Ja mekin muistamme, ovatko kasvattajamme pitäneet meistä huolta isän ja äidin lailla vai ovatko he vain pakottaneet meille sääntöjä. Käskyt ovat tie kohti vapautta, koska ne ovat sana Isältä, joka tekee meidät vapaiksi tällä matkalla.

Maailma ei tarvitse legalismia, vaan huolenpitoa. Se tarvitsee kristittyjä, joilla on lapsen sydän. Se tarvitsee kristittyjä, joilla on lapsen sydän: älkää unohtako tätä.

Franciscus

Pyhä isä

Paavin kirje koko Jumalan kansalle

Paavi Franciscus on kirjoittanut oheisen koko Jumalan kansalle osoitetun kirjeen, jossa hän kehottaa katumukseen, rukoukseen, paastoon ja solidaarisuuteen seksuaalisen hyväksikäytön aiheuttaman skandaalin johdosta.

”*Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet*” (1. Kor. 12:26). Nämä pyhän Paavalin sanat kaikuvat voimakkaasti sydämessäni, kun totean jälleen kerran monien alaikäisten kokeman kärsimyksen seksuaalisen hyväksikäytön, vallan ja omantunnon väärinkäytön vuoksi, johon on syyllistynyt huomattava määrä pappeja ja sääntökuntalaisia. Tuollainen rikos synnyttää syviä tuskan ja voimattomuuden haavoja ennen kaikkea uhreissa, mutta myös heidän perheenjäsenissään ja koko yhteisössä, olivatpa he uskovia tai eiuskovia. Menneisyyteen katsottaessa mikään yritys pyytää anteeksi ja hyvittää aiheutettua vahinkoa ei koskaan ole riittävä. Tulevaisuuteen katsottaessa ei koskaan ole liian vähäistä kaikki se, mitä voimme tehdä synnyttääksemme kulttuurin, jossa ei ainoastaan estetä tuollaisten tilanteiden toistuminen, vaan myös se, että niiden peittelemisellä ja jatkumisella olisi mitään sijaa. Uhrien ja heidän perheidensä tuska on myös meidän tuskamme. Siksi se vaatii jälleen kerran vahvistamaan sitoumustamme, jotta taataan alaikäisten ja haavoittuvien aikuisten suojeleminen.

1. Jos yksi jäsen kärsii

Viime päivinä on julkaistu raportti, jossa kuvattiin ainakin tuhannen ihmisen kokemuksia seksuaalisen hyväksikäytön, vallan ja omantunnon väärinkäytön uhreina pappien taholta noin 70 vuoden aikana. Vaikka voikin sanoa, että suurin osa tapauksista koskee menneisyyttä, ajan kuluessa olemme kuitenkin tulleet tuntemaan monien uhrien tuskan ja toteamme, että haavat eivät katoa koskaan. Ne velvoittavat meitä tuomitsemaan voimakkaasti nuo julmuudet ja keskittämään ponnistuksemme tuon kuoleman kulttuurin poisjuurimiseksi; haavat eivät koskaan katoa. Uhrien tuska on valitushuuto, joka nousee taivaaseen ja koskettaa sielua; kauan se on jätetty huomiotta, kätketty tai vaiennettu. Mutta huuto on ollut voimakkaampi kuin kaikki toimenpiteet, jotka ovat pyrkineet sen vaientamiseen tai jopa sen ratkaisemaan päätöksillä, jotka ovat kasvattaneet sen vakavuutta, langeten osallisuuteen noista rikoksista. Tuon huudon Herra on kuullut ja antanut meidän jälleen kerran nähdä, kenen puolella hän haluaa olla. Marian laulu ei erehdy ja se kaikuu hiljaa kautta historian, jotta Herra muistaa isillemme antamansa lupaukset: ”Hän on lyönyt hajalle ne, joilla on ylpeät ajatukset sydämessään. Hän on syössyt vallanpitäjät istuimiltaan ja korottanut alhaiset. Nälkäiset hän on ruokkinut runsain määrin, mutta rikkaat hän on lähettänyt tyhjin käsin pois” (Luuk. 1:51-53). Koemme häpeää, kun huomaamme, että elämäntyylimme on kieltänyt ja kieltää sen, mitä ääneen lausumme.

Häveten ja katuen myönnämme kirkollisena yhteisönä, että emme ole osanneet olla siellä, missä meidän olisi pitänyt olla; että emme toimineet ajoissa tunnistaen, kuinka laaja ja vakava oli se vahinko, jota aiheutettiin monien elämässä. Unohdimme ja hylkäsimme pienet. Yhdyn silloisen kardinaali Ratzingerin sanoihin, kun hän vuonna 2005 pitkänperjantain ristintien hartautta varten kirjoittamassaan tekstissä liittyi lukemattomien uhrien tuskanhuutoon: ”Kuinka paljon likaa onkaan kirkossa, ja juuri niiden keskuudessa, joiden pappeudessa pitäisi kuulua kokonaan hänelle! Kuinka paljon ylpeyttä, kuinka paljon itseriittoisuutta! […] Opetuslasten petos, hänen ruumiinsa ja verensä arvoton vastaanottaminen on varmasti Lunastajan suurin tuska, joka lävistää hänen sydämensä. Voimme vain kääntyä hänen puoleensa huutaen sielumme syvyydestä: Kyrie, eleison – Herra, pelasta meidät (vrt. Matt. 8:25)” (yhdeksäs asema).

2. Kaikki jäsenet kärsivät

Tapahtumien laajuus ja suuruus vaatii käsittelemään tätä tosiasiaa kattavasti ja yhteisöllisesti. Vaikka kääntymyksen tiellä on tarpeellista ja välttämätöntä, että tiedostaa tapahtuneen, se itsessään ei riitä. Tänään meitä haastetaan Jumalan kansana ottamaan vastuullemme ruumiillisesti ja henkisesti haavoitettujen veljiemme ja sisartemme kärsimys. Jos menneisyydessä vastaus saattoi olla laiminlyöminen, tänään haluamme tehdä solidaarisuudesta, sanan syvimmässä ja vaativimmassa merkityksessä, tavan, jolla kirjoitamme nykyistä ja tulevaa historiaa – ympäristössä, jossa konfliktit, jännitteet ja erityisesti kaikenlaisen hyväksikäytön uhrit voivat löytää ojennetun käden, joka suojelee heitä ja pelastaa heidät tuskastaan (vrt. apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium,* 228). Tuollainen solidaarisuus taas vaatii meitä tuomitsemaan kaiken sen, mikä voi vaarantaa kenen tahansa ihmisen koskemattomuuden. Solidaarisuus vaatii taistelua kaikenlaista korruptiota vastaan, erityisesti hengellistä korruptiota: ”mukavaa ja itseriittoista sokeutta, jossa lopulta kaikki näyttää sallitulta: petos, herjaus, itsekkyys ja monet vaivihkaiset itseriittoisuuden muodot, sillä ’tekeytyyhän itse Saatanakin valon enkeliksi’ (2. Kor. 11:14)” (vrt. apostolinen kehotuskirje *Gaudete et exsultate,* 165). Pyhän Paavalin kehotus kärsiä kärsivien kanssa on paras lääke sitä vastaan, että jatkaisimme Kainin sanojen toistamista keskuudessamme: ”Olenko minä veljeni vartija?” (1. Moos. 4:9).

Olen tietoinen eri osissa maailmaa tehdyistä ponnistuksista ja työstä, jotta taataan ja toteutetaan välttämättömät toimenpiteet lasten ja haavoittuvien aikuisten koskemattomuuden turvaamiseksi ja suojelemiseksi, samoin ”nollatoleranssin” leviämisestä ja tavoista saattaa vastuuseen ne, jotka tekevät tai peittelevät näitä rikoksia. Olemme olleet myöhässä näiden välttämättömien toimenpiteiden ja sanktioiden soveltamisessa, mutta luotan siihen, että ne auttavat takaamaan paremman suojelemisen kulttuurin nykyään ja tulevaisuudessa.

Yhdessä näiden ponnistusten kanssa on välttämätöntä, että jokainen kastettu tuntee olevansa osallinen siinä kirkollisessa ja sosiaalisessa muutoksessa, jota suuresti tarvitsemme. Tuo muutos vaatii henkilökohtaista ja yhteisöllistä kääntymystä ja johtaa meidät katsomaan samaan suuntaan kuin Herra katsoo. Pyhä Johannes Paavali II sanoi: ”Jos todella lähdemme liikkeelle Kristuksen mietiskelemisestä, meidän täytyisi osata nähdä hänet ennen kaikkea niiden kasvoista, joihin hän itse halusi samaistua” (apostolinen kirje *Novo millennio ineunte,* 49). On opittava katsomaan sinne minne Herra katsoo, olemaan siellä missä Herra haluaa meidän olevan, kääntymään sydämessämme ollen hänen läsnäolossaan. Tässä auttavat rukous ja katumus. Kutsun koko Jumalan pyhää kansaa katumukseen, rukoukseen ja paastoon Herran käskyn mukaan,[1] joka herättää omatuntomme, solidaarisuutemme ja sitoumuksemme suojelemisen kulttuuriin, sanomaan ”ei koskaan enää” kaikenlaisen hyväksikäytön suhteen.

On mahdoton ajatella kääntymystä kirkollisessa toiminnassamme ilman kaikkien Jumalan kansan jäsenten aktiivista osallistumista. Aina kun olemme pyrkineet korvaamaan, vaientamaan tai laiminlyömään Jumalan kansaa tai tekemään siitä vain pienen eliitin ryhmiä, olemme luoneet yhteisöjä, ohjelmia, teologisia ratkaisuja, spiritualiteetteja ja rakenteita vailla juuria, vailla muistia, vailla kasvoja ja vailla ruumista: vailla elämää.[2] Se ilmenee selvästi poikkeavassa tavassa ymmärtää auktoriteetti kirkossa, klerikalismissa, joka on hyvin yleistä monissa yhteisöissä, joissa seksuaalista hyväksikäyttöä, vallan ja omantunnon väärinkäyttöä on tapahtunut. Klerikalismi on asenne, joka ”ei vain mitätöi kristittyjen persoonallisuutta, vaan pyrkii myös vähättelemään ja aliarvioimaan kasteen armoa, jonka Pyhä Henki on asettanut kansamme sydämeen”[3]. Klerikalismi, jota sekä papit itse että maallikot suosivat, synnyttää haavauman kirkon ruumiiseen; se ruokkii ja auttaa jatkamaan monia niistä pahuuksista, jotka tänään tuomitsemme. Hyväksikäytön torjuminen tarkoittaa myös kaikenlaisen klerikalismin torjumista.

On aina hyvä muistaa, että ”pelastushistoriassa Herra pelasti kansan. Täyttä identiteettiämme ei ole ilman kansaan kuulumista. Siksi kukaan ei pelastu yksin, irrallisena yksilönä, vaan Jumala vetää meitä puoleensa ottaen huomioon monimutkaisten keskinäisten suhteiden verkoston, joka ihmisyhteisössä muodostuu: Jumala tahtoi käydä sisään kansan elämään” (apostolinen kehotuskirje *Gaudete et exsultate,* 6). Siksi ainoa tapa vastata tähän pahaan, joka on riistänyt monta elämää, on toteuttaa sitä tehtävänä, joka koskee meitä kaikkia Jumalan kansana. Tämä tietoisuus, että tunnemme olevamme osa kansaa ja yhteistä historiaa, sallii meidän tunnistaa aiemmat syntimme ja virheemme ja olla avoimia katumukselle, joka uudistaa meidät sisäisesti. Ilman kaikkien kirkon jäsenten aktiivista osallistumista se, mitä tehdään hyväksikäyttökulttuurin kitkemiseksi pois yhteisöistämme, ei onnistu synnyttämään välttämätöntä dynamiikkaa terveelliseen ja vaikuttavaan muutokseen. Paaston ja rukouksen katumusulottuvuus auttaa meitä Jumalan kansana asettumaan Herran ja haavoitettujen veljiemme ja sisartemme eteen syntisinä, jotka pyytävät anteeksiantoa ja häpeämisen ja kääntymyksen armoa ja niin löytämään tekoja, jotka tuottavat evankeliumin mukaisia voimavaroja. ”Joka kerran kun pyrimme palaamaan lähteelle ja löytämään evankeliumin alkuperäisen tuoreuden, syntyy uusia teitä, luovia metodeja, toisia ilmaisutapoja, puhuttelevampia merkkejä, sanoja täynnä uudistettua merkitystä nykymaailmalle” (apostolinen kehotuskirje *Evangelii gaudium*, 11).

On välttämätöntä, että kirkkona voimme kärsien ja häveten tunnistaa ja tuomita julmuudet, joita ovat tehneet Jumalalle vihityt, papit ja ne, joiden tehtävä oli valvoa ja suojella haavoittuvimpia ihmisiä. Pyydämme anteeksi omien syntiemme ja toisten syntien takia. Tietoisuus synnistä auttaa meitä tunnistamaan menneisyydessä tehdyt virheet, rikokset ja haavat ja ponnistelemaan nykyään enemmän uudistetun kääntymyksen tiellä.

Samalla katumus ja rukous auttavat meitä herkistämään silmämme ja sydämemme toisten kärsimyksen edessä ja voittamaan vallan ja omistamisen janon, joka usein on näiden pahuuksien juurena. Avatkoon paasto ja rukous korvamme lasten, nuorten ja vammaisten hiljaiselle kärsimykselle. Paasto antakoon meille oikeudenmukaisuuden nälän ja janon ja innoittakoon meitä vaeltamaan totuudessa, tukien kaikkia välttämättömiä oikeudellisia toimenpiteitä. Paasto ravistelkoon meitä ja johtakoon meidät sitoutumaan totuudessa ja rakkaudessa yhdessä kaikkien hyvän tahdon ihmisten kanssa ja koko yhteiskunnan kanssa taisteluun kaikenlaista seksuaalista hyväksikäyttöä, vallan ja omantunnon väärinkäyttöä vastaan.

Tällä tavalla voimme tuoda ilmi kutsumuksemme olla ”mitä läheisimmän Jumala-yhteyden ja koko ihmiskunnan ykseyden merkki ja välikappale” (Vatikaanin II kirkolliskokous, *Lumen gentium,* 1).

”Jos yksi jäsen kärsii, kärsivät kaikki muutkin jäsenet”, sanoi meille pyhä Paavali. Rukouksen ja katumuksen asenteella voimme henkilökohtaisesti ja yhteisönä yhtyä tuohon kehotukseen, jotta keskuudessamme kasvaisivat myötätunnon, oikeudenmukaisuuden, ennaltaehkäisyn ja hyvityksen lahjat. Maria osasi olla Poikansa ristin juurella. Ei millä tahansa tavalla, vaan tukevasti jaloillaan ja sen vierellä. Tämä asenne ilmaisee tavan, jolla hän eli. Kun koemme lohduttomuutta, jota nämä kirkolliset haavat aiheuttavat, Marian kanssa meille tekee hyvää ”korostaa enemmän rukousta” (vrt. pyhä Ignatius de Loyola, Hengellisiä harjoituksia, 319), pyrkien kasvamaan rakkaudessa ja uskollisuudessa kirkkoa kohtaan. Hän, ensimmäinen opetuslapsi, opettaa meille kaikille opetuslapsille, kuinka meidän on käyttäydyttävä viattomien kärsimyksen edessä, välttelemättä ja arkailematta. Mariaan katsominen merkitsee, että oppii huomaamaan, missä ja miten Kristuksen opetuslapsen on oltava.

Pyhä Henki antakoon meille kääntymyksen armon ja sisäisen voitelun voidaksemme ilmaista näiden hyväksikäyttörikosten edessä katumuksemme ja päätöksemme taistella rohkeasti niitä vastaan.

Vatikaanissa 20. elokuuta 2018

Franciscus

[1] ”Tämä laji ei lähde muulla kuin rukouksella ja paastolla” (Matt. 17:21).
[2] Vrt. kirje pyhiinvaeltavalle Jumalan kansalle Chilessä, 31. toukokuuta 2018.
[3 Kirje kardinaali Marc Ouelletille, paavillisen Latinalaisen Amerikan komission puheenjohtajalle, 19. maaliskuuta 2016

Paimenelta

Hyväksikäytöstä kohti puhdistusta

Paavin kirje koko Jumalan kansalle, joka on luettavissa edellisellä sivulla, samoin kuin Pohjoismaiden piispainkokouksen, oman piispamme ja yleisvikaarimme kirjoitukset tällä aukeamalla näyttävät selvästi sen, että kirkossa viimein halutaan kääntää uusi lehti. Halutaan kerta kaikkiaan pestä likapyykki ja saada hyväksikäyttöön ja sen peittelyyn syyllistyneet vastuuseen teoistaan tai tekemättä jättämisistään.

Näihin talkoisiin paavi ja piispat ovat kirjeissään kutsuneet kaikki kirkon jäsenet pyytämällä heitä tukemaan tätä puhdistusta myös hengellisin asein: paastolla, rukouksella, katumuksella ja solidaarisuudella.

Hyväksikäyttöskandaali ja sen seuraukset ovat osittain onnistuneet lamauttamaan kirkon normaalia toimintaa. Ne ovat tahrineet kirkon ja osittain myös kirkossa pyyteettömästi ja moitteettomasti työtänsä tekevien, koko skandaaliin täysin syyttömien viranhaltijoiden maineen. Vastenmielisyydessään ne ovat aiheuttaneet epäluottamusta ja epätoivoa uskovien keskuudessa.

Hyväksikäyttö, siitä vaikeneminen ja näihin liittyvät muut vakavat rikkomukset ovat todellinen skandaali. Nyt on todella aika katsoa avoimesti menneisyyteen, jotta sieltä löytyvät mustat pisteet saadaan pestyiksi ja jotta se, mikä on tapahtunut, ei pääsisi toistumaan, vaan voitaisiin aloittaa puhtaalta pöydältä todellinen parantumisprosessi. Sen hyväksi on tehtävä paljon työtä; on saavutettava uudelleen menetetty luottamus.

Tällä kertaa kirkko ei voi jättää tätä työtä kesken, vaan sen on tarpeen tullen yhdessä siviiliviranomaisten kanssa etsittävä totuutta, vaikka sen löytyminen olisikin epämieluisaa. Kirkon on näytettävä uskoville ja koko maailmalle, että se on tosissaan.

Marko Tevaportti
päätoimittaja

Tietoa & linkkejä

Hyväksikäyttöön liittyviä tietoja, tekstejä ja linkkejä on koottu yhteen hiippakunnan kotisivuille osoitteeseen katolinen.fi/helsingin-hiippakunta/abuse/.

Hyvät hiippakuntalaiset,

Meitä on viime viikkoina järkyttänyt monien pappien tekemät lasten ja nuorten hyväksikäyttötapaukset Pennsylvaniassa USA:ssa ja muutkin tähän liittyvät uutiset. Olemme murheellisia hyväksikäytön uhrien kärsimyksistä ja häpeissämme kirkkomme työntekijöiden syyllisyydestä noihin tekoihin.

Paavi Franciscus kirjoitti jokin aika sitten maailman kaikille katolilaisille kirjeen noista tapahtumista ja pyysi anteeksiantoa kirkolle pahoista teoista ja myös niiden salaamisesta. Voimme olla kiitollisia pyhälle isälle hänen sanoistaan. Sama koskee paavi Benedictusta, joka paavikaudellaan terävöitti hyväksikäyttötapausten yhteydessä toimintatapoja. Käyttöön tuli nollatoleranssi, joka siitä lähtien on vähentänyt uusien tapausten määrää huomattavasti. Meidänkin hiippakunnassamme perustettiin komissio, joka tutkii mahdollisia tapauksia.

Kirkon tervehtyminen hyväksikäytöstä ja sen salailun aiheuttamista haavoista vaatii päättäväistä yhteistyötä myös maallisten viranomaisten kanssa kaikkien näihin rikoksiin syyllistyneiden asianmukaiseksi rankaisemiseksi.

Meiltä kaikilta vaaditaan herkkää mieltä ja kunnioitusta lapsia ja nuoria kohtaan. Ennen muuta tarvitaan empatiaa, lapsen asemaan asettumista. Valitettavasti nykyinen seksuaalisuutta korostava ilmapiiri asettaa usein toisen ihmisen ensisijaisesti objektiksi, välineeksi omien tarpeiden tyydyttämiseksi. Tätä vastaan meidän tulisi käydä ja toimia lähimmäisenrakkauden käskyn mukaisesti ja ennen kaikkea muistaa Jeesuksen sanat: ”minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle” (Matt. 25:40).

+ Teemu Sippo SCJ
Helsingin piispa

Pohjoismaiden piispainkokouksen vetoomus

CONFERENTIA EPISCOPALIS SCANDIÆ

Rakkaat sisaret ja veljet!

Kirjeessään Jumalan kansalle 20. elokuuta 2018 paavi Franciscus on esittänyt kutsun rukoukseen ja katumukseen kirkon puolesta, joka tällä hetkellä on hyvin vaikeassa tilanteessa. Seksuaalinen hyväksikäyttö, vallan väärinkäyttö ja sisäinen riitely korkeimmillakin tasoilla synkentävät koko kirkon kasvoja, kirkon, joka on Pyhän Hengen morsian. Myös itseään pyhää isää vastaan on hyökätty hiljattain ennenkuulumattomalla tavalla.

Me, Pohjoismaiden katoliset piispat, kutsumme näistä syistä johtuen kaikkia uskoviamme rukoilemaan kirkon ja pyhän isän puolesta. Kiitämme Jumalaa kaikista papeista ja sääntökuntalaisista, jotka elävät kutsumustaan todeksi täydellisesti omistautuneina, ja rukoilemme, että he täyttävät tehtävänsä uskollisesti.

Rukoilkaamme pyhän isän puolesta, että hän saisi henkien erottamisen lahjan ja rohkeutta ja voimaa ohjata ja johtaa kirkkoa tänä aikana.

Pyydämme kaikkia uskovia paastoamaan yhdessä meidän kanssamme perjantaina 5. lokakuuta 2018 ja omistamaan ruusukon Neitsyt Marian juhlapäivän, sunnuntain 7. lokakuuta 2018, rukoukselle kirkon ja pyhän isän tarkoitusten puolesta. Samoin pyydämme anomaan Jumalanäidin erityistä apua. Auttakoot paasto ja rukous meitä näkemään kaikki tuska ja epäoikeudenmukaisuus tässä maailmassa ja herättämään meissä oikeudenmukaisuuden nälän ja janon.

Szczecin, 5. syyskuuta 2018

+ Czeslaw Kozon, puheenjohtaja, Kööpenhaminan piispa
+ Anders Arborelius OCD, varapuheenjohtaja, Tukholman piispa, kardinaali
+ Bernt Eidsvig Can.Reg., Oslon piispa ja Trondheimin apostolinen administraattori
+ Teemu Sippo SCJ, Helsingin piispa
+ David Tencer OFMCap, Reykjavikin piispa
+ Berislav Grgic, Tromssan piispaprelaatti
+ Peter Bürcher, Reykjavikin emerituspiispa

Paimenelta

Hyväksikäyttö – tappava "infektio", joka vaatii toimenpiteitä ja ennaltaehkäisyä

Viime päivinä kirkko ja varsinkin papit ovat joutuneet kovien iskujen kohteeksi. Todellisen kauhean iskun ovat kuitenkin saaneet syyttömät uhrit: seksuaalisesti hyväksikäytetyt lapset. Tunnen paljon surua, kipua ja häpeää. Siitä lähtien, kun ensimmäiset tapaukset ilmenivät vuosia sitten, olen rukoillut uhrien ja heidän perheittensä puolesta, mutta myös niiden puolesta, jotka ovat aiheuttaneet näitä kauhistuttavia ja korjaamattomia vahinkoja.

Amerikan tilanteesta Pennsylvaniassa samoin kuin Chilestä tai muualta on todettava, että tapausten käsittely on hoidettu erittäin huonosti. On ollut väärin ajatella, että kirkon pitäisi suojella mieluummin hyväksikäyttöön syyllistyneitä pappeja oman maineensa takia kuin toimia uhrien hyväksi. Suuren määrän ihmisiä on täytynyt tietää näistä rikoksista ja silti hyväksikäyttäjät ovat saaneet jatkaa toimintaansa korkeassakin asemassa. Lisäksi pappeja on siirrelty seurakunnasta toiseen. Näemme nyt uusin silmin, kuinka kauhea virhe tämä toimintatapa on ollut. Virheistä voimme oppia. Tapausten peittely ei auta ketään, päinvastoin. Surullisina voimme sanoa, että hierarkia teki näissä tapauksissa väärin.

Lasten hyväksikäytöstä on julkaistu ja kirjoitettu paljon. Jotkut etsivät totuutta, toiset vain hyödyntävät sitä hyökätäkseen katolista kirkkoa vastaan. Kirjoituksessani en aio tehdä yksityiskohtaista analyysiä. Tarjoan joitakin heijastuksia, jotka mielestäni ovat tärkeitä, jos todella haluamme estää ja hävittää tämän tappavan infektion.

Miten hyväksikäyttö on ollut mahdollista?

Kuinka tämä epätoivottu alaikäisten seksuaalinen hyväksikäyttö on ylipäänsä ollut mahdollista kirkossa? Vastaus ei ole yksinkertainen, vaan hyvin monimutkainen. Hyväksikäyttö saattaa olla rikos, joka on yhtä vanha kuin ihmiskunta, mutta se ei ole ilmennyt milloinkaan yhtä radikaalisti kuin meidän aikanamme. On etsittävä tämän kauhean hyväksikäytön todellisia syitä.

Aloitan ilmeisellä totuudella, joka ei kuitenkaan ole tekosyy: hyväksikäyttävät papit ovat miehiä, jotka asuvat ja elävät jossakin todellisessa yhteiskunnallisessa tilanteessa tiettyyn aikaan ja tietyssä paikassa. Valtaosa hyväksikäytöistä tapahtui 70- ja 80-luvuilla, mutta myös sitä ennen ja sen jälkeen tätä toimintaan on esiintynyt. Noina vuosikymmeninä ns. seksuaalinen vallankumous alkoi levitä ja saada jalansijaa monissa maissa. Tuo "seksuaalisen vapautuksen" aalto jatkui vauhdilla – ja kulkee eteenpäin edelleenkin – haastaen perinteiset seksuaalisuuteen ja ihmissuhteisiin liittyvät käyttäytymismuodot erityisesti läntisessä maailmassa. Sallivassa seksuaalisessa ympäristössä, jossa kaikki on mahdollista seksuaalisen nautinnon saavuttamiseksi, kasvavat helposti myös haitalliset mikrobit.

Jotkut yrittävät selittää hyväksikäyttöä pappien naimattomuudella. Jos näin olisi, kaikki me papit olisimme teoriassa hyväksikäyttäjiä tai ainakin alttiita siihen. Tämä on valheellinen väite. Tosiassa hyväksikäyttö tuskin koskettaa edes 1 prosenttia koko papistosta ympäri maailmaa. Naimattomuutemme malli ja lähde on Jeesus, joka antautui kokonaan muille palvellen ja kunnioittaen kaikkia ihmisiä. Faktat osoittavat, että hyvin eletty naimattomuus tuottaa paljon anteliaisuuden ja rakkauden hedelmiä seurakunnalle ja koko maailmalle. Se kunnioittaa omaa ja toisten ihmisten ihmisarvoa. Mitä siis tapahtui alle prosentille papeista? Vastaus on selvä: he eivät eläneet naimattomuuttaa hyvin. On sääli, että 99 % papeista ei juuri koskaan pääse uutisiin. Kertomatta jää heidän omistautumisensa ja palvelunsa muita ihmisiä kohtaan, erityisesti niitä kohtaan, jotka kuluttajayhteiskunta hylkää.

Vähitellen paljastuu lisää tapauksia yhteiskunnan eri sektoreista. Hyväksikäyttäjiä onkin myös avioituneiden ihmisten tai muuten aktiivista seksielämää harrastavien ihmisten joukossa: valmentajien, opettajien, fysioterapeuttien, näyttelijöiden, kouluttajien, lääkärien, perheenisien, jne.

On tärkeää tuoda kaikki tapaukset julkisuuteen

On erittäin tärkeää, että samoin kuin pappien tekemissä tapauksissa kaikki muut tapaukset tuotaisiin julkisuuteen, jotta ne voitaisiin tuomita lain mukaisesti. Tähän työhön on ryhdyttävä rehellisesti ja rohkeasti. Vaikka se kuulostaa kovalta, olen iloinen siitä, että kaikki pappien tekemät hyväksikäytöt tulevat esille. Mitä nopeammin kohtaamme tämän infektion, sitä paremmin käy kaikille. Saman toiveen esitän nyt myös muille tahoille ja instituutioille: kaikki tapaukset on ilmoitettava ja tutkittava. Näin tehden voimme nähdä tämän maailmanlaajuisen vitsauksen kaikessa laajuudessaan ja ryhtyä tehokkaisiin toimenpiteisiin tämän tappavan infektion torjumiseksi.

Kaikkiin infektioihin on syytä tunnistaa niiden aiheuttaja. Virus ei ole sama kuin bakteeri, mutta molemmat tartuttavat helpommin heikkoja ihmisiä, jotka eivät jo ennalta puolusta itseään riittävän hyvin vaan altistuvat tartunnalle. Infektio, joka on iskenyt näihin pappeihin – olkaamme rehellisiä –, ei tule kirkon opetuksista tai pappeuden virasta, papin uskollisuudesta Jeesukselle. Ei. Hyväksikäytön modus vivendi on vastoin evankeliumia ja siksi myös vastoin kirkkoa.

Miksi sitten tätä infektiota esiintyy kirkossa? En löydä muuta pääselitystä kuin tämän: kirkko koostuu ihmisistä, jotka elävät yhteiskunnassa, hyvien ja pahojen ajatuksiensa kanssa. Meidän on oltava rohkeita ja etsittävä lapsiin ja naisiin kohdistuvan seksuaalisen hyväksikäytön syitä. Valitettavasti nimittäin tietoisuus myös naisten seksuaalisesta hyväksikäytöstä on lisääntynyt nopeasti. Minun mielestäni tämä ei ole tapahtunut sattumalta; se on saman kolikon kääntöpuoli. Tästä yhteydestä on puhuttava ja sitä on tutkittava lisää, jotta voitaisiin löytää sopiva ratkaisu.

Epäilemättä lasten tapauksessa on olemassa pedofiilisiä ihmisiä, joita on potilaina hoidettavat ja jotka tarvittaessa on tuomittava oikeudenmukaisesti. Mutta kaikki hyväksikäyttäjät eivät ole pedofiilejä. Ei edes enemmistö. Miksi he siis käyttävät hyväksi lapsia?

Tutkimus on tehtävä perusteellisesti ja rehellisesti. En ole kyennyt löytämään yhtä ainoaa avainta ongelman alkuperään. Mutta joka tapauksessa länsimaisessa yhteiskunnassa on syntynyt sellainen humus, joka suosii tällaista infektiota ihmisten sydämessä ja mielessä. Jokainen meistä tietää, että elämme hyperseksualisoituneessa yhteiskunnassa, jossa seksiä tarjotaan ja siihen kehotetaan aina ja kaikkina aikoina. Miksei helppoa pääsyä pornografiaan ole juuri mitenkään rajoitettu? Mistä kumpuaa kiinnostus levittää sitä televisiossa, internetissä, videopeleissä, mainoksissa, lehdissä? Joskus jopa urheiluaiheiset sanomalehdet puhuvat melkein enemmän seksistä kuin urheilusta.

On kysyttävä, miksi julkisuudessa naista kohdellaan huonosti, miehen seksuaalisen halun kohteena. Minusta tuntuu, että meitä altistetaan sosiaalisella pakolla harrastaa seksiä. Se on epäilemättä hyvin tartuttavaa yksilötasolla. Valitettavasti elokuvissa ja todellisessa elämässä uuteen naiseen tai mieheen tutustuminen loppuu usein sängyssä varsin lyhyen ajan kuluttua. Se on kauheaa! Kun muut ihmiset kaikin keinoin tulevat minun intohimoni kohteiksi, he eivät ole enää minulle kunnioitettavia ihmisiä vaan halujeni objekteja. Olkaamme rehellisiä. 60- ja 70-luvun seksuaalisen vallankumouksen henki jatkuu yhä. Muille omistautuva rakkaus, alkaen aviollisesta rakkaudesta, on asetettu syrjään egoistisen henkilökohtaisen tyydytyksen tieltä, jossa kaikki on sallittava intohimon tyydyttämiseksi. Seksuaalisesta himosta on tullut jokaisen yksilön oikeus ja velvollisuus riippumatta niistä vahingoista, joihin se voi johtaa itsessä tai toisissa ihmisissä. Tätä on nykyään vallalla oleva individualismi; pikku hiljaa yhteiskunta häviää.

On kysyttävä vaikeitakin kysymyksiä

Hyväksikäyttäjäpappien kohdalla olisi ehkä aika uskaltaa kysyä heidän seksuaalisesta suuntautumisestaan ja seksuaalisista taipumuksistaan. On selvä, että lapsesta hyväksikäyttäjät eivät löydä sellaista vastarintaa, mihin aikuiset pystyvät torjutessaan pahantekijää. Mutta entä jos lapsen tai nuoren – monissa tapauksissa juuri pojan – uhriksi valitsemisessa ei olisikaan kyse helppoudesta vaan hyväksikäyttäjän seksuaalisesta taipumuksesta? Entäpä jos pappien fyysinen ja psyykkinen seksuaalinen taipumus kohdistuukin helposti saavutettaviin poikiin, koska he nimenomaan ovat poikia eivätkä vain lapsia? Tämä on arkaluontoinen asia, tunnustan sen, mutta olisi väärin jättää kysymättä näiden miesten seksuaalisesta suuntautumisesta ja heidän taipumuksistaan, mikäli todella haluamme ymmärtää tätä ongelmaa paremmin. Infektion ratkaisu vaatii totuuden. Ja joskus totuutta on vaikea kuulla.

Periaatteessa papit ovat normaaleja miehiä kuten muut, hyveineen ja virheineen. Olkaamme siksi rohkeita ja menkäämme hyväksikäytön todellisiin syihin. Katoliseen kirkkoon ei kuulu hyväksikäytön copyright. On aika tuomita kaikki hyväksikäytöt, tuoda ne päivänvaloon ja pyrkiä kaikin keinoin välttämään uusia. Katolinen kirkko on erityisesti paavi Benedictuksen hyväksikäyttäjille asettaman nollatoleranssin avulla ottanut suuria edistysaskeleita ja onnistunut kohtaamaan tämän tappavan infektion konkreettisilla toimenpiteillä ja ennaltaehkäisevillä ohjeilla. Tulokset ovat hyvin myönteisiä.

Aika on tullut sille, että koko yhteiskunta tekee samoin. Paljastakaamme kaikki hyväksikäytöt, jotta voisimme taata, ettei tämä infektio tulisi enää epidemiaksi. Meidän kaikkien on pyrittävä luomaan turvallinen ympäristö lapsille ja aikuisille yhteiskunnassa. Yksi avaimista on seksuaalisuuden humanisointi ja personointi.

Ihminen ja myös hänen henkilökohtainen seksuaalisuutensa on arvokas ominaisuus, jota on suojeltava. Ihmisten arvokkuus on vaarassa, jos erotetaan seksuaalisuus hänen ihmisyydestään. Oikeudenmukaisen ja järkevän seksuaalikasvatuksen tarjoaminen lapsille ja nuorille on ensiarvoisen tärkeää, sellaisen kasvatuksen, jossa korostetaan ihmisen arvokkuutta ja jokaisen ihmisen kunnioittamista. Olemmehan ihmisiä, subjekteja, emmekä esineitä, objekteja.

Olisi myös tärkeää pysähtyä hetkeksi ja tutkistella omaatuntoamme siitä, minkälaisen yhteiskunnan olemme rakentaneet. Minkälaisten pilareiden varassa se oikein on? Katolisessa kirkossa pilarin nimi on selvä: avioliiton varaan perustettu perhe. Siinä ihmisen vuorovaikutuksessa toteutuva seksuaalinen ulottuvuus täydentyy kunnioittaen totuutta ja hyvyyttä. Mutta tämä aihe ansaitsee toisen artikkelin.

Yleisvikaari Raimo Goyarrola

Helsinki, 8.9.2018

Hiippakunta juhli ja sai uuden papin

Hiippakuntajuhlan messu vietettiin tänäkin vuonna kauniina elokuisena lauantaipäivänä 11.8. Lohjan Pyhän Laurin kirkossa ja sen jälkeen siirryttiin lounaalle ja juhlaan Kansan Raamattuseuran Vivamo-keskukseen Lohjanjärven rannalle.

Helsingin hiippakunta sai hiippakuntajuhlan yhteydessä uuden papin, kun piispa Teemu Sippo SCJ vihki papiksi diakoni Tuomas Nyyssölän. Pohjanmaalta kotoisin oleva isä Nyyssölä on toiminut viime ajat diakonina Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnassa. 12.8. alkaen hänet on myös nimitetty kappalaiseksi katedraaliseurakuntaan.

Jälleen kerran eri puolilta Suomea tulleet katolilaiset täyttivät Pyhän Laurin kirkon. Juhlamessuun osallistui vahtimestarin mukaan varmasti yli 500, ehkä jopa 600 ihmistä. Alttarilla oli vielä piispan lisäksi parikymmentä pappia ja kymmenisen alttaripalvelijaa. Messussa lauloi kaksi kuoroa: Hanna Remeksen johtama SonorEnsemble ja Markus Mäkelän johtama Verbi Dei Sono, ja siinä soitti kaksi urkuria: pääuruilla Pilvi Listo-Tervaportti, kuoriuruilla Marko Pitkäniemi. Messuliturgiaa ohjasivat seremoniamestareina taitavasti isät Marco Pasinato ja Matthew Azzopardi.

Evankeliumin jälkeen alkoi itse pappisvihkimys, jonka kohokohtia ovat vihittävän lupaukset, kaikkien pyhien litania, kätten päällepaneminen ja käsien voiteleminen pyhällä krismalla sekä pateenin ja kalkin antaminen. Tämän jälkeen uusi pappi siirtyy piispan rinnalle konselebroivien pappien joukkoon. Uusi, papillinen elämä, on juuri päässyt alkamaan.

Kauniin messun jälkeen juhlaväki siirtyi autoilla tai busseilla Vivamo-keskukseen, jossa oli tarjolla hyvä lounas. Aikataulu oli joustava ja sopivan ajan kuluttua alkoi varsinainen kiitostilaisuus suuressa kokousteltassa Vivamon suuren tontin laidalla, hedelmätarhan toisella puolella.

Tilaisuudessa kuultiin yleisvikaarin avaussanat, Vivamon henkilökunnan tervetulotoivotus, piispan onnittelupuhe, jossa hän toi esiin myös kirkon ekumeenisen roolin ja tehtävän eri maista tulleiden katolilaisten yhdistäjänä, ja lopulta tietysti isä Tuomaksen kiitossanat. Niissä hän valoi ennen kaikkea luottamusta kirkon tulevaisuuteen. Tilaisuus päättyi kuulijoiden laulamaan Finlandia-hymniin, uuden papin antamaan siunaukseen ja vielä Salve Regina -hymniin.

Hiippakunta

Ensimessu katedraalissa

Sunnuntaina 12.8.2018 isä Tuomas aloitti toimensa Pyhän Henrikin katedraalin kappalaisena viettämällä ensimessunsa klo 11.00, niin kuin yleensä on tapana. Tällaisia ensimessuja, joiden yhteydessä uusi pappi antaa myös erityisen papillisen siunauksen, hän voi viettää sittemmin muissakin seurakunnissa ja kirkoissa.

Monesti tässä aivan ensimmäisessä messussa saarnaa joku muu, kokeneempi, pappi. Niin nytkin. Isä Tuomaksen ensimessussa saarnasi monsignore Tuomo T. Vimpari. Saarnansa johtoajatukseksi hän nosti vanhan rukouksen Psalmista 51: "Jumala, luo minuun puhdas sydän" (Ps. 51:10). Hän kuvasi siinä myös pappeutta hämmentävän kauniilla tavalla:

"Pappeus on niin läheisesti ja erottamattomasti Kristuksen pappeutta, että vuosien vieriessä papin sydän kuin hiljaa kasvaa yhä läheisemmin Kristuksen sydämeen kiinni, liittyy siihen, löytää siitä ehtymättömän armon, oman voimansa ja loputtoman onnensa, tunnistaa siitä oman pappeutensa. Pappi pääsee kuin omin käsin koskettamaan tuota sydäntä, kun hänen kätensä kastavat, antavat uskovien synnit anteeksi, siunaavat, voitelevat, lohduttavat, koskettavat Kristuksen itsensä ruumista. Kun pappi näin tuntee Jeesuksen sydämen lempeyden ja nöyryyden läheisesti, sen loputtoman rakkauden ja lämmön, hän ei voi lakata rukoilemasta: 'Jumala, luo minuun puhdas sydän'. Paavi Franciscus on opettanut papeille: 'Kun olet lähellä Jumalaa, sana tulee lihaksi sinussa ja sinusta tulee pappi, joka on lähellä kaikkia ihmisiä' (krismamessu, 29.3.2018)." (Koko saarna on luettavissa hiippakunnan kotisivun vihkimysuutisessa (12.8.2018) annetun linkin kautta.)

Kiitos Jumalalle uudesta papista. Rukoilkaamme isä Tuomaksen ja kaikkien pappiemme puolesta!

Marko Tervaportti

Hiippakuntajuhla vierailla veräjillä

Tämänvuotinen hiippakuntajuhla herätti etukäteen kaikenlaisia ajatuksia ihmisten mielissä. Tuntuuko se juhlalta, kun ei päästä Stellikseen? Ensin lehdessä ilmoitettiin, että messun jälkeen olisi kahvit seurakuntasalissa Lohjan kirkon vieressä, mutta sitten yhtäkkiä oltiinkin menossa Vivamoon? Mitähän tästä kaikesta tulee?

Kaikesta tuli mitä onnistunein juhla, vaikka oltiinkin vierailla veräjillä, Kansan Raamattuseuran loma- ja kurssikeskuksessa Lohjalla. Päivä oli kuitenkin aloitettu melkein omalla pohjalla, Lohjan vanhassa keskiaikaisessa Pyhän Laurin kirkossa, jossa vietetty messu liikutti syvästi meitä kaikkia. Silloin vihittiin papiksi Tuomas Nyyssölä, joka toimi diakonina Henrikin seurakunnassa. Tuomas on meille kaikille tuttu, joten kirkko täyttyi ystävistä ja sukulaisista, katolilaisista läheltä ja kaukaa. Yhdysvaltain Oregonista oli saapunut kaksi outoa lintua harmaissa kaavuissa — kaksi birgittalaisvelje̊a! Jotkut ensin arvelivat heidän olevan uuden tyylin fransiskaaneja, jotka olivat vaihtaneet ruskeat kaapunsa harmaisiin, mutta totuus oli toisenlainen. Nämä veljet kuuluvat vuonna 1976 perustettuun birgittalaisluostariin (Monastery of Our Lady of Consolation) Oregonissa, heitä ei ole vihitty papeiksi, vaan he ovat todella luostariveljiä. He elättävät itsensä tekemällä makeisia, toffeita ja tryffeleitä. Tämä birgittalainen miesluostari on nykyään ainoa maailmassa, vaikka niitä keskiajalla oli useitakin — olihan pyhän Birgitan ajatuksena kaksoisluostari, sekä miehille että naisille, toki toisistaan tarkoin erotettuina. Naantalin luostarin munkki Jöns Budde, joka eli 1400-luvulla, on Suomen kirjallisuuden ensimmäisiä nimeltä tunnettuja henkilöitä ja myös keskiajan tunnetuimpia suomalaisia. Jöns Buddes bok on edelleen saatavissa, ja hänen muistokivensä on Naantalin vanhan luostarikirkon kupeessa.

Messua viettivät piispa Teemun johdolla lähes kaikki hiippakunnan kynnelle kykenevät papit, ja kaunista ja harrasta messua juhlisti myös kaunisääninen kuoro Sonor Ensemble. Myös lauluyhtye Verbi Dei Sono Henrikin kanttorin Markus Mäkelän johdolla lauloi hyvin, mutta olisin toivonut, tilaisuuden juhlallisuuden huomioon ottaen, että he olisivat käyttäneet yhtenäistä kaapua, jollaisen tiedän olevan olemassa. Vai lienevätkö koit syöneet? Ja miten nuo vanhat rakentajat osasivatkaan pystyttää kirkkoja, joiden akustiikka saattaa häpeään monet nykyajan kuuluisatkin arkkitehdit! Vanhan triumfikrusifiksin alla tuli diakoni Tuomas Nyyssölästä isä Tuomas, hänen stolansa asetettiin papilliseen muotoon ja hänen ylleen puettiin messukasukka. Uusi pappi oli syntynyt!

Messun jälkeen meitä odotti Vivamossa herkullinen seisova pöytä, jonotuskin sujui yhteisen ilon vallitessa ilman murinoita. Ainoa asia, jota hiukan harmiteltiin, oli pappien kerääntyminen yhteen joukkoon piispan ympärille, jolloin heitä ei saanut kaapattua puheyhteyteen. Muisteltiin Stelliksen vapaamuotoista liikkumista ja pappien helppoa tavoittamista, tervehdysten ja kyselyiden vaihtoa. Nyt varsinkin kaukaa saapuneet hävisivät näköpiiristä hyvin nopeasti.

Vivamon omenapuiden ja marjapensaiden antimia maistellen vaellettiin sitten hitaasti kohti suurta valkoista telttaa, joka kieltämättä toi ensimmäiseksi mieleen herätyskokoukset. Siellä kauniissa valkoisessa valossa odottelimme puheita, jotka yllättivät lämpimyydellään, olivat kaikesta pönäkkyydestä vapaita ja ilahduttivat juhlasta jo valmiiksi herkistynyttä mieltä. Etenkin Vivamon edustajien lyhyet puheenvuorot ja paikan esittely olivat lämpimän, oikean ekumenian sävyttämiä. He vaikuttivat olevan vilpittömän iloisia saadessaan vieraikseen katolilaisten värikkään joukon. Kiitospuheiden ja isä Tuomaksen siunauksen jälkeen kuljettiin hiljalleen takaisin päärakennukseen, jossa kahvi ja mustikkapiirakka odottivat. Tunnelma oli raukea ja onnellinen, kotimatkalla muutamat jopa nukahtivat päivän tunnemyrskyjen uuvuttamina. Itselleni osui mitä mielenkiintoisin vierustoveri, sisar Marja-Liisa O.Ss.S, meidän oma birgittalaissisaremme, joka oli muutaman päivän vierailulla Suomessa, muuten hänen kotinsa on Birgitan talo Roomassa Piazza Farnesella. Meillä riitti keskustelunaiheita kaikille ajomatkoille, oli todellinen ilo vaihtaa mielipiteitä ja näkemyksiä luostarikutsumuksista aina nykyhetken maailmanpolitiikkaan, abortista ilmastonmuutokseen, 1930-luvun ja tämän ajan pelottaviin yhtäläisyyksiin...

Viikonlopun täydensi isä Tuomaksen ensimmäinen messu sunnuntaina ja hänen sen jälkeen antamansa perinteinen siunaus. Kirkko oli täynnä, ja siunauksen hakijoita riitti, kirkkokahvinkeittäjä tosin sai omansa hiukan maallisemmassa ympäristössä, seurakuntasalin keittiössä. Eihän mikään juhla ole juhla ilman kahvitarjoilua, ja kun läsnä olivat vielä uuden papin vanhemmat, oli seurakuntasali tulvillaan onnea ja tyytyväisyyttä, iloa uudesta suomalaisesta papista, kiitollisuutta siitä, että hänet nimitettiin Henrikiin kappalaiseksi. Muisteltiin aikaisempia pappisvihkimyksiä ja toivottiin lisää, heitä alkaa olla jo melkoinen joukko alkaen Adolf Carlingista ja päättyen nyt isä Tuomakseen. Jos rukoukset auttavat, heidän joukkonsa varmaan kasvaa! Toki lasken suomalaisiin pappeihin myös isä Marcon, isä Federicon, isä Trin, isä Jean Clauden, isä Matthew'n ja muut suomalaistuneet, muualta saapuneet pappimme, joista useimmilla, ellei kaikilla, on myös Suomen kansalaisuus. Kuitenkin sydäntä sykähdyttää Pohjanmaalta tullut kutsumus, alueelta, jossa katolisuus piti puoliaan reformaatiota vastaan vielä 1600-luvulla. Me olemme sitkeitä!

Tuula Luoma OP

Sääntökunta

Fransiskaanimaallikot Suomessa 70v.

Tämä vuosi, 2018, on tärkeä virstanpylväs fransiskaanien kolmannelle sääntökunnalle Suomessa. Kaikki alkoi vuonna 1948 kun ensimmäiset jäsenet antoivat lupauksensa Helsingissä, ja henkilökohtaisista sekä käytännöllisistä syistä oli luonnollista liittyä Luoteis-Saksan provinssiin, johon olemme kuuluneet tähän päivään asti.

Suurin osa fransiskaanimaallikoista kuuluu maailmalla OFS *(Ordo Franciskanus Saecularis)* fraterniteetteihin eli yhteisöihin, joissa jäsenet elävät spiritualiteettinsa mukaista kutsumustaan omassa työssään, joko naimisissa, tai naimattomana, palvellen kirkkoa ja lähimmäisiään maailmassa. Suomen yhteisö on Euroopan ja koko maailman pienimpiä mutta siitä huolimatta varsin elinvoimainen.

Pyhä Franciscus, Cimabuen maalaus n. v. 1280.

Pyhä Franciscus Assisilainen (1181-1226) laati säännön veljille (I sääntökunta), sisarille (II sääntökunta), sekä maallikoille (III sääntökunta), jotka kaikki toteuttavat kutsumustaan omilla tahoillaan.

Maallikkofransiskaanien perustoimintaan kuuluvat säännölliset tapaamiset, kokoukset, sekä kaikille avoimien opintopiirien pitäminen. Hiljentymispäivät, retretit, sekä aktiivinen osallistuminen kirkon liturgiseen elämään ovat niin ikään tärkeitä hengellisen elämän peruspilareita, toki iloista mieltä ja huumoria unohtamatta.

Juhlavuotemme päätapahtumat ovat olleet piispanmessu Helsingissä Pyhän Marian kirkossa 28.8. sekä sen jälkeen järjestetty valokuvanäyttely ja kahvitilaisuus (kuvassa) sekä huipentumana ekumeeninen **Franciscus-viikonloppusymposium Raumalla 6.-7.10.,** jossa on keskiaikainen Pyhän Ristin kirkko, joka oli fransiskaaniluostarin pyhättö keskiajalla. Raumalla Franciscus-talossa on näyttely ja konsertti sekä luterilainen ja katolinen messu peränjälkeen sunnuntaina 7.10. "Sääntökuntaekumeniaakaan" emme ole unohtaneet, sillä katolisen messun viettää dominikaaniveli Gabriel Salmela OP, joten dominikaanien ja fransiskaanien veljellinen yhteys tulee kauniisti esille. Tervetuloa kaikki Raumalle kanssamme, pax et bonum!

Kahvitilaisuus Mariassa 28.8. piispanmessun jälkeen, kuva Elias Hämäläinen.

← Fransiskaanimaallikkojen tunnus, tau-risti.

Marko Pitkäniemi OFS
yhteisön esimies

Yhteisön kotisivut:
fransiskaanimaallikot.blogspot.fi

ACADEMICUM CATHOLICUMIN SYKSYN 2018 LUENNOT

ACADEMICUM CATHOLICUMS FÖRELÄSNINGAR HÖSTEN 2018

FRI. 21.9. Cardinal Anders Arborelius
Jesus, Pope Francis and the Secular North
THIS LECTURE WILL BE HELD EXCEPTIONALLY IN ENGLISH AT **THE HOUSE OF NOBILITY** (RITARIHUONE, ADDRESS: RITARIKATU 1) **AT 6 PM.** PLEASE SEND THE REGISTRATION WITH YOUR NAME AT THE LATEST ON **SEPTEMBER 18** TO: academicumcatholicum1936@gmail.com

TO 11.10. Professori Jaakko Frösén
Pyhän Katariina Aleksandrialaisen luostari

TO 15.11. Isä Tuomas Nyyssölä
Mitä Jumalasta voi tietää järjellä? Ajatuksia Aristoteleelta.

TO 13.12. TM Joona Korteniemi
Lestadiolaisesta katolilaiseksi

KAIKILLE AVOIMET JA ILMAISET LUENNOT PIDETÄÄN STUDIUM CATHOLICUMIN TILOISSA (RITARIKATU 3 A, 3. KRS) TORSTAISIN KLO 19. OVET AVAUTUVAT KLO 18.30 JA LUENTOJEN JÄLKEEN ON PIENI KAHVITARJOILU. LÄMPIMÄSTI TERVETULOA!

FÖRELÄSNINGARNA HÅLLS PÅ STUDIUM CATHOLICUM (RIDDAREGATAN 3 A, 3. VÅN.), PÅ TORSDAGSKVÄLLAR KL 19. DÖRRARNA ÖPPNAS KLO 18.30. DE KOSTNADSFRIA FÖRELÄSNINGARNA ÄR ÖPPNA FÖR ALLA INTRESSERADE OCH EFTERÅT BJUDS DET PÅ KAFFE. VARMT VÄLKOMNA!

Ohjeet jäsenmaksun (10 €) maksamiseen osoitteessa:
www.academicumcatholicum.blogspot.com

Ave Maria!

Catholic Students' Club — Helsinki

Autumn 2018

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00:

September 11 & 25
October 9 & 23
November 6 & 20
December 4 & 18

All students and young adults and others interested in the Catholic Faith, welcome! Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. Confession during Rosary.

cschelsinki.wordpress.com

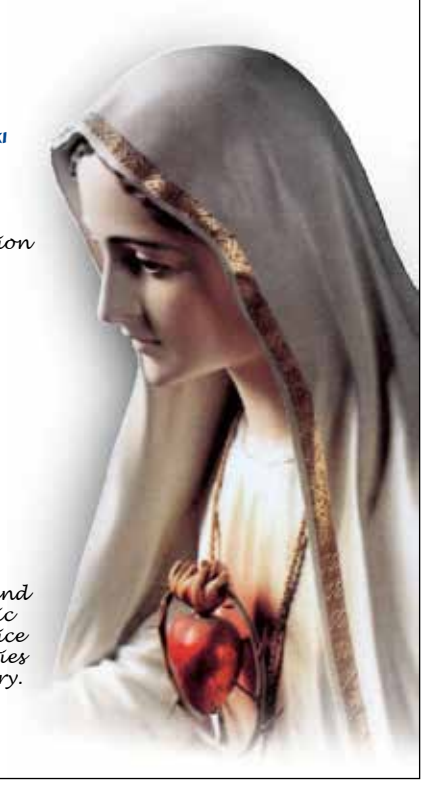

Artikkeleita

Tämän takia rakastan sinua, Teresa

Valmistautuen pyhän Teresan ja hänen vanhempiensa reliikkien Suomen-vierailuun lokakuussa julkaisemme otteita piispa Guy Gaucherin OCD saarnasta.

— OSA II —

Rakastan sinua, koska pysyit lapsena, tai pikemminkin löysit uudelleen kaikki lapsen armot kypsällä iällä. Se on harvinainen etuoikeus. Kaksi- tai kolmetoistavuotiaana sinun on täytynyt olla sietämätön loputtomine kyyneleinesi, näyttämällä Magdaleenalta, joka "itkee, koska hänkin itki". Mikä kontrasti siihen kypsyyteen nähden, joka sinulla oli myöhempinä vuosina (kun olit vähän yli kaksikymmentä) ja jota vanhemmat karmeliitat tulivat sinulta etsimään.

Rakastan sinua huumorintajusi takia: sinulla ei ole harhakuvitelmia itsestäsi tai ympärilläsi olevista. Rakastat vitsailevia pyhiä, jotka ovat aina hyväntuulisia ja kiintyneitä perheeseensä. Myös tämän vuoksi rakastamme sinua. Kun saavutit kypsyyden, vuoden 1895 tienoilla, minusta näyttää, että olit lopulta täysin oma itsesi: sinä hengität elämää, rakastat vapaasti luontoa, kukkia, eläimiä, taivasta, tähtiä… Ennen kaikkea kuitenkin rakastat ihmiskuntaa, erityisesti yhteisösi köyhiä. Kutsumuksessasi yksinäisyyteen – mikä paradoksaalisuus! – naisellinen luontosi kukoistaa. Aluksi niin häiritsevät tunteesi (sinulla oli kova alku elämässä: äitien menetys, vakava sairautesi, pikkutarkka omatunto, "sielusi murheet", yliherkkyytesi) tasaantuivat ja rakastit kaikkia sisariasi sekä kahta hengellistä veljeäsi, vaikka he olivat nuoria. Hämmästyttävän helposti selviydyit suljetun luostarielämän pikkumaisuuksista ja väärinymmärryksistä. Et väheksynyt ketään, pidit huolta kaikista ja rakastit heitä juuri sellaisena kuin he olivat.

Rakastan sinua, koska olet tosi, rakastat totuutta ja taistelet sen puolesta, tinkimättä vainuten verukkeet, pienet "hurskaat" tekopyhyydet. Mieluummin olisit tullut karkotetuksi karmeliittaluostarista kuin antanut sisar Marthen, novisiaattikumppanisi, kiintyä äiti Marie Gonzagueen "kuin koiran omistajaansa". Sinä pidät selkeydestä. Kuinka sinun täytyikään kärsiä huomatessasi olevasi keskellä kaikkien äitiesi vaikutteita; he halusivat muovata sinua ihanteidensa mukaiseksi. Sinä tiesit kuinka paeta heitä, olla luja vapautesi tiellä ja uskoa itsesi yksin Jumalan haltuun seuraten Pyhän Hengen innoittamaa polkuasi. Sinä et halunnut näyttää joltakin, vaan olla todellisesti. Vahinko jos se ei miellyttänyt heitä.

Rakastan sinua, koska elämäsi lopussa astuit pimeyteen ja otit paikkasi "syntisten pöydässä". Jätit katolisen gheton, joka ylenkatsoi noita "suuria syntisiä" ylhäisestä puhtaasta omastatunnostaan käsin. Etsit "ensimmäistä lastasi" vankilasta, jossa hän odotti giljotiinia. Henri Pranzini kuoli anteeksiannettuna, tietämättä, mitä hän oli sinulle velkaa, mutta sinä et koskaan unohda häntä. Seuralaistesi joukossa huomaamme myös Hyacinthe Loysonin, entisen karmeliittojen provinsiaalin, joka meni naimisiin ja kapinoi paavin erehtymättömyyttä vastaan. Sinä pidit häntä "veljenäsi". Sairasvuoteesi vankina sinä uhrasit viimeisen kommuuniosi hänen hyväkseen, ja kärsimyksesi uhrasit René Tostainin hyväksi; tuo moraalisesti nuhteeton ateisti oli mennyt naimisiin serkkusi Marguerite Maudelonden kanssa. Sinä koit uskon koettelemukset: Jumalan hiljaisuuden, horjuttavat kutsut "mitättömyyteen", kiusauksen itsemurhaan, monenlaiset moraaliset ja fyysiset kärsimykset. Kautta kaiken tämän sinä säilytit rohkean nuoren naisen toivon. Riskeerasit koko elämäsi rakkaudelle ilman, että koskaan näyttelit stoalaista: pysyen pienenä ja haavoittuvana.

Rakastan sinua, koska paljastit minulle Karmelin hengellisyyden ja koska sinun kauttasi Jumala on innoittanut monia ihmisiä antautumaan rakkaudelle kirkon sydämessä, antautumaan vapaasti hiljaiseen rukoukseen. Maailmanlaajuisen lähetystyön suojelijana sinä todistat tämän kätketyn rukouksen salaisesta vaikuttavuudesta. Koko kuoleman jälkeinen elämäsi todistaa ja julistaa sitä. Sinä pieni tuntematon karmeliitta innoitit Vatikaanin II kirkolliskokousta, sinä olet elämän opettaja kaikille sukupolville kaikissa elämäntilanteissa. Sinä demokratisoit pyhyyttä eläen todeksi uskoa, toivoa ja rakkautta arkipäiväisessä elämässä, monien ihmisten elämässä.

Piispa Guy Gaucher OCD,
saarnasta Lisieux:n basilikassa
19.6.2005

Pohjoismaiden piispainkokouksen paimenkirje Jeesus-lapsen Teresan ja hänen vanhempiensa reliikkien vierailusta on luettavissa hiippakunnan kotisivuilla osoitteessa katolinen.fi/jeesus-lapsen-teresa/.

Pyhän Teresan ja hänen vanhempiensa reliikit Suomessa:

- Turku la 27.10.
- Helsinki su 28.10
- Karmeliittaluostari, Espoo ma 29.10.

Tarkempi aikataulu ilmoitetaan myöhemmin.

Pyhän Jeesus-lapsen Teresan ja hänen pyhien vanhempiensa reliikit ovat Suomessa 26.–29.10.2018

Sen johdosta **FT Florence Schmitt** esitelmöi pyhästä avioparista **Louis ja Zélie Martinista**

- Turussa Birgittalaissisarten luona keskiviikkona 12.9 klo 18.00
- Helsingissä Studium Catholicumissa sunnuntaina 16.9. klo 15.00–16.30 (messu klo 17.00)

Pyhän Marian kirkossa esitetään ”Rakkaan pikku Thérèsemme viimeiset sanat” pyhän Jeesus-lapsen Teresan (1874–1897) kuolinpäivänä 30.9. klo 19 eli sunnuntain iltamessun jälkeen.

Pyhän Henrikin katedraalin seurakuntasalissa näytetään sunnuntaina 21.10. klo 19 pyhän Jeesus-lapsen Teresan elämästä kertova dokumenttielokuva (35 min.).

Tervetuloa!
Karmeliittamaallikot

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritarikatu 3 b A 4, Helsinki.** The study group is open to all those who are interested.

The next English Catechisms at the Studium

- **Monday September 24th at 18.30**
- **Monday October 15th at 18.30**

Contact person: **Diana Kaley**, 040 7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: **br Marie-Augustin Laurent-Huyghes-Beaufond OP.**

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

LIISA AHLBERG
(Helsinki)

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa torstaina
4. lokakuuta 2018 klo 18.00.

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 7.10.2018 klo 13.00
(isä Anders Hamberg)
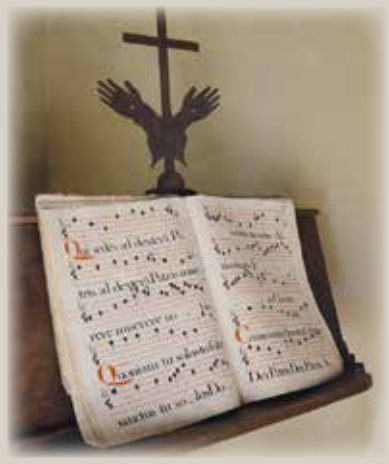
Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä tai joskus ”gregoriaanisia” messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine or sometimes a “Gregorian” Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry’s Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Artikkeleita

Anastasie – Mannerheimin katolinen tytär OSA IV

Vaeltaja, köyhä, maanpakolainen, orpo

Otsikossa oleva pyhän Ristin Johanneksen luonnehdinta ihmisen osasta sopii kuvaamaan Anastasie Mannerheimin elämää hänen lähdettyään luostarista. Hänhän muutti monta kertaa ja joutui tulemaan toimeen pelkällä isältään tulevalla raha-avustuksella. Britanniassa hän oli muukalainen, koska hänellä oli Suomen diplomaattipassi. Vanhemmat kuolivat.

Catholic Church of Our Lady and St.Thomas of Canterbury, Harrow

Äidin kuolema

Anastasien vanhemmat olivat virallisesti eronneet Suomen itsenäisyyden alkuvuosina. Hänen ollessaan Tavistockin luostarissa hänen äitinsä Anastasia Mannerheim (s. Arapoff) kuoli Pariisissa. Tämä tapahtui uudenvuoden-aattona 1936. Hänet haudattiin jo seuraavana päivänä venäläisten emigranttien Sainte-Geneviève-des-Bois´n hautausmaalle Pariisin eteläpuolella. Suomessa julkaistussa kuolinilmoituksessa omaisina mainittiin tyttäret Anastasie ja Sophy, mutta myös G. Mannerheim. Muistolause lienee hänen kirjoittamansa: ”Saakoon hänen ylpeä, rohkea sydämensä levon elämän taisteluiden jälkeen.”

Harrow-on-the-Hillin seurakunnan jäsen

Tavistockista lähdettyään Anastasie muutti vuonna 1937 Harrow-on-the-Hilliin Lontoon liepeille. Keväästä 1939 alkaen hän asui vuokralla paritaloasunnossa osoitteessa 49 Roxborough Park, vain muutaman sadan metrin päässä seurakuntakirkostaan. Katu jatkuu polkuna lehtimetsän läpi Harrow’n mäelle, josta näkyy Lontoon Cityyn saakka. Mäen laella on – reformaatiosta alkaen anglikaaninen – Pyhän Marian kirkko, jonka Canterburyn arkkipiispa Anselm vihki vuonna 1094.

Mäen juurella sijaitsee melko huomaamaton Pyhän Marian ja pyhän Tuomas Canterburylaisen kirkko. Sen nimessä yhdistyvät alkuperäisen seurakunnan nimi ja marttyyrin muisto. Vuoden 1170 joulun jälkeen Harrow’n pappilassa vieraillut arkkipiispa Thomas Becket lähti sieltä ratsain kohti Canterburya. Perille saavuttuaan hänet surmasivat katedraalissa väijyneet murhaajat.

Tähän seurakuntaan Anastasie nyt kuului. Seurakuntalehdestä käy ilmi, kuinka monipuolisesti se tyydytti jäsentensä hengellisiä ja sosiaalisia tarpeita. Maallikkovetoisista aktiviteeteista partiolippukunta, yleisurheiluseura ja whist-kerho edustavat toista päätä, toista taas alttariyhdistys, johon Anastasiekin kuului. Sen jäsenet, joita vuonna 1940 oli 32, huolehtivat kirkkosalin ja liturgisten vaatteiden puhtaudesta sekä kirkon kaunistuksesta kukilla – Anastasielle luostariajalta tuttua toimintaa.

Irlannissa vuonna 1921 perustettu Marian legioona on kansainvälinen maallikkoliike, joka perustajansa Frank Duffin vision mukaisesti taistelee moraalista hätää vastaan perisynnittömän Neitsyt Marian lipun alla. Harrow’n seurakuntaan perustettiin Anastasien aikana Marian legioonan presidiumi. Sen jäsenten tehtävänä oli helpottaa vanhusten, vammaisten ja sairaiden yhteydenpitoa seurakuntaan sekä opettaa kirkkoon liittyviä.

Vuonna 1940 presidiumin sihteeriksi on merkitty Olive Rooney, Anastasien asuintoveri. Anastasie on ehkä myös itse ollut jäsen. Viettäessään nimittäin loppukevään 1940 ystävättärensä Nadine McDougallin tädin omistamassa talossa Findonin kyläss Länsi-Sussexissa hän antoi eräälle pojalle uskonnonopetusta, mikä oli legioonalaiselle mahdollinen tehtävä.

Seurakunnan kirkkoherra John Francis Hitchcock kuului kalakaupalla rikastuneeseen sukuun. Jo kuusivuotiaana hän toimi Lontoossa kauppiaan apulaisena. Kalakaupasta ei hänelle kuitenkaan kehkeytynyt ammattia, ei myöskään alasta, joka teki hänen serkustaan elokuvaohjaaja Alfred Hitchcockista maailmankuulun. Kiinnostusta draamaan oli Johnillakin. Serkukset tunsivat toisensa, koska Alfredin lapsuudenkoti ei ollut kovin kaukana siitä kirkosta, jossa John nuorena toimi pappina. Perhe kävi siellä messussa, Alfred palveli alttarilla.

Seurakunta hyötyi paimenensa varhain virinneestä työtarmosta ja kyvystä hankkia varoja. John Hitchcockin aikana kirkkorakennusta laajennettiin ja seurakunnan yhteyteen perustettiin moderni Pyhän Anselmin koulu, joka edelleenkin toimii. Kiitolliset seurakuntalaiset – siis myös Anastasie – ja ystävät ikuistivat kirkkoherra John Francis Hitchcockin (1928–1944) muiston suurella lasimaalauksella. Alttariseinämän lasimaalaus esittää Neitsyt Marian kruunaamista taivaassa. Ylevää tapahtumaa seuraavat isä Johnin nimikkopyhimykset evankelista Johannes ja pyhä Franciscus sekä kaksi tunnetuinta keskiajan englantilaista pyhimystä, Edmund Canterburylainen ja Hugh Lincolnlainen. Vanhana Anastasie tulisi jonkin aikaa kuulumaan pyhän Hugh’n nimeä kantavaan seurakuntaan.

Isä John oli ollut seurakunnan teatteriyhdistyksen perustaja ja puheenjohtaja. Sodan jälkeen Anastasien ystävä Nadine McDougall kertoi Mannerheimille Stasien yllättäviä kuulumisia. Hän oli käynyt teatterissa! Arvattavasti harrastus oli syntynyt mainitussa yhdistyksessä. Harrow-on-the Hillin seurakunnassa on vieläkin teatterikerho, jonka jäsenet nauttivat yhdessä valikoiden Lontoon näyttämöiden tarjonnasta.

Maailmansota toi seurakuntaan uutta vapaaehtoistoimintaa. Joka ilta pidettiin esirukouspalveluksia, joissa urkuri soitti vapaa-aikansa uhraten. Perustettiin kerho, jossa kudottiin sukkia brittisotilaille. Anastasien avustuskohteena eivät kuitenkaan olleet nämä sotilaat, vaan Suomi. Hän ja monet muut tekivät paljon lievittääkseen ”urhean pienen maan” hätää. Kerättiin rahaa ja vaatteita. Anastasie osallistui kerran ”katoliseen päivälliseen”, jossa piti pienen puheen. Tilaisuudessa ei sääntöjen mukaan olisi saanut järjestää keräystä, mutta näin kuitenkin tapahtui ja saatiin kokoon 41 puntaa (nykyrahassa noin 1800 euroa). Tästä Anastasie kirjoitti isälleen, joka oli Suomen Punaisen Ristin puheenjohtaja. Rahat toimitettiin perille Punaisen Ristin kautta.

Isän vanhuus, kuolema ja hautajaiset

Vuonna 1947 Anastasie kävi Suomessa onnittelemassa isäänsä, joka 4. kesäkuuta täytti 80 vuotta. Hän käytti samalla tilaisuuden hyväkseen viettääkseen muutaman päivän katolisen hiippakunnan leirikeskuksessa Stella Marisissa Espoon Westendissa, jossa Pyhän sydämen sisaret pitivät kesäleiriä lapsille. Suomalainen sisar Sofia (Ingrid Hjerpe) oli Anastasien ystävä. Hänen katolisuuteensa ja luostarikutsumukseensa Anastasien esimerkki oli vaikuttanut ratkaisevasti. Hakiessaan autollaan tyttärensä Stelliksestä Mannerheim ja hänen sisarensa Sophie tutustuivat paikkaan.

Mannerheimin kontakti tyttäriinsä oli pinnallinen. Isä tapasi Anastasien var-

Artikkeleita

"Ylpeyteni sen johdosta, että olen tyttäresi, kasvaa päivä päivältä."

— Anastasie kirjeessä isälleen Talvisodan aikana 1940 —

sin harvoin sen jälkeen, kun äiti vuonna 1903 oli vienyt tyttäret Ranskaan. He tapasivat lyhyesti vuonna 1912 ja uudelleen Mannerheimin käydessä Lontoossa heinäkuussa 1914 ennen Anastasien luostariin menoa, lisäksi he kohtasivat jonkin kerran Mannerheimin Englannin vierailujen yhteydessä. Näin esimerkiksi 1937 tai 1938 Mount Lodge -pikkuhotellissa Bournemouthissa. Suomessa he tapasivat maailmansotien välissä pari kertaa ja sotien jälkeen kerran.

Muistelmissaan Mannerheim mainitsi perheensä vain yhdessä virkkeessä. Senkin hän teki, koska häneltä sitä pyydettiin. Tyttäret eivät päässeet paikalle, kun heidän isänsä kuoli 28. tammikuuta 1951 Lausannen kantoninsairaalassa.

Marsalkka Mannerheimin hautajaiset olivat ja ovat yhä vielä Suomen suurin kansallinen muistotilaisuus. Ennen surujuhlaa Helsingin tuomiokirkossa 4. helmikuuta kymmenettuhannet jonottivat hirveässä pakkasessa jättääkseen hyvästit arkun äärellä. Siunauksen toimitti Porvoon hiippakunnan piispa Max von Bonsdorff. Muistopuheen piti eduskunnan puhemies K.-A. Fagerholm. Surusaattoon osallistui arviolta 150 000 ihmistä. Valkolakkiset ylioppilaat reunustivat katuja. Paikalla olleet 11 000 partiolaista tekivät partiotervehdyksen arkun mennessä ohi. Sotilassoittokunnan kumeat sävelet peittivät alleen kadunvarsien väkijoukkojen hiljaisuuden. Suruhunnutetut Anastasie ja Sophy Mannerheim saattoivat aluksi arkkua jalan. Postitalon luona he astuivat autoon, joka vei heidät Hietaniemen sankarihautausmaalle. Kahdeksan Mannerheim-ristin ritaria laski arkun hautaan Hietaniemen ilmatorjuntapatteriston ampuessa yhdeksäntoista kunnialaukausta. Suomenlinnan tykit jylisivät taustalla.

Vapaaherra Carl Gustaf Emil Mannerheimin vaakunakilven tunnuslause oli ”Puhtain asein puhtaan asian puolesta”. Häntä on luonnehdittu seuraavin sanoin: aatelismies, sotilas ja sotapäällikkö, valtiomies, tiedemies ja avarakatseinen ihmisystävä.

Talvisota oli saanut Anastasien kirjoittamaan seuraavat sanat isälleen, Suomen puolustusvoimien ylipäällikölle: ”Ylpeyteni sen johdosta, että olen tyttäresi, kasvaa päivä päivältä.” Mutta kun hänelle ennestään tuntematon henkilö sanoi hänelle olevansa ylpeä saadessaan tutustua kuuluisan kenttämarsalkka Mannerheimin tyttäreen, Stasie kertoi isälleen vastanneensa tälle, että hänen isänsä oli toki kuuluisa, mutta hän itse ei ollut mitään. (AM 14.1.1940)

Moskovan rauha päätti talvisodan. Rauhansopimuksen ehdot julkistettiin 13.3.1940. Suomi menetti 10 % alueestaan ja 400 000 asukasta joutui evakkoon. Stasie lohdutti isäänsä sanoilla: ”Paha ei voi päästä hyvästä voitolle ainaisiksi ajoiksi, vaan tulee hetki, jolloin hyvä voittaa.” (AM 17.3.1940)

Mannerheimin hautajaisiin päättyi aikakausi Suomen historiassa. Isän kuolema aloitti uuden vaiheen myös Anastasien elämässä. Taloudellisen riippuvuutensa loppuessa hänellä oli varaa valita missä asui. Hän muutti Harrow-on-the-Hillistä Hoveen. Harrow oli idylli, jossa lampaat laidunsivat kirkon takaisella niityllä. Brighton-Hove on Etelä-Englannin Riviera. Anastasie pystyi nyt tekemään matkoja, varmaankin pyhiinvaelluksia, Italiaan (1956), Espanjaan ja Portugaliin. Vuonna 1957 hän osallistui partioliikkeen perustamisen 50-vuotisjuhlallisuuksiin Lontoossa. Mannerheimillä oli ollut läheiset yhteydet Suomen partioliikkeeseen ja hän tunsi kansainvälisen partioliikkeen perustajan lordi Baden-Powellin. Suomessa Anastasie nousi kansalaisten tietoisuuteen osallistuessaan kunniavieraana Mannerheimiin liittyviin tilaisuuksiin.

Walsingham Road, Hove

Elämänjakso Hovessa

Hove on Brightonin kaksoiskaupunki Englannin kanaalin rannalla noin tunnin junamatkan päässä Lontoosta. Täällä Anastasie asui vuosina 1956–1972. Kolmen makuuhuoneen paritaloasunto, jonka etupihalla kasvoi ruusuja tyypilliseen englantilaiseen tapaan, sijaitsi rauhallisella alueella rannan tuntumassa osoitteessa 50 Walsingham Road. Kadulta näkyy läheisen Pyhän Pietarin katolisen kirkon punatiilinen torni.

Mukaan Hoveen muuttivat myös sisaret Olive Jessie ja Ellen Mary Rooney. He olivat kotoisin Etelä-Lontoosta Wandsworthista ja olivat toimineet aikansa arvostetuissa naisammateissa, Olive (s. 1890) konekirjoittajana ja Ellen (s. 1895) puhelinvälittäjänä. Ellen kuoli Lontoossa jo v. 1959.

Anastasien henkilökuva

Hovessa Anastasie Mannerheimia kävivät haastattelemassa toimittaja Sigyn Alenius (1956) ja rovasti Eero Virkkunen (1957). Mannerheim-elämäkertojaan varten materiaalia keräävä brittihistorioitsija J.E.O. Screen teki haastattelut 1962 ja 1970. Suomen vierailujen yhteydessä Mannerheimin tyttärestä ilmestyi kirjoituksia päivälehtiin.

Haastattelijat antoivat Anastasiesta sympaattisen, jopa ihannoivan kuvan. Häntä luonnehdittiin iloiseksi, vilkkaaksi ja huumorintajuiseksi sekä ikäänsä nähden reippaaksi ja ”nuorekkaaksi. Elämänhalu oli tallella, samoin henkinen vireys vuonna 1970 hänen ollessaan jo 75-vuotias. Hänen kasvonsa olivat miellyttävät. Silmät selvästi isän perintöä, suuret, kirkkaat ja kauas tulevaisuuteen näkevät. Hymy oli hieman salaperäinen, joskus ironinen, mutta hyvin ystävällinen. Vierailukäynnin alkuvaikeutta tai -kankeutta ei esiintynyt lainkaan. Keskustelu Anastasien kanssa oli luontevaa ja välitöntä, huumorin höystämää. Häntä pidettiin vaatimattomana, koska ainoa puhuttelu, jonka hän hyväksyi, oli ”neiti”, ei ”vapaaherratar”: ”Miss, no more titles!” Toisaalta hän vaali anonyymiutta, ”älä-tule-liian-lähelle”. Hän ei halunnut kommentoida omaisiaan.

Katolilainen ja suomalainen

Englantilaiseen tapaan Anastasie Mannerheimin talolla oli nimi: Pyhän Joosefin talo. Joosef on kodin ja perhe-elämän suojelija. Emännän katolisuus näkyi hänen näyttävästä ristiriipuksestaan sekä talon sisustuksesta, johon kuuluivat uskontoaiheiset kuvat. Anastasie oli erittäin kiinnostunut katolisen kirkon elämästä Suomessa. Hän oli vierailuillaan saanut tutustua siihen.

Rovasti Eero Virkkusta kiinnosti uskonnon asema Anastasie Mannerheimin elämässä. Pappi totesi sen olleen varsin keskeinen, koko hänen elämäänsä hallitseva tekijä. Lähimmät ystävätkin olivat katolisen kirkon jäseniä. Evankelis-luterilaiseen teki suuren vaikutuksen, että Anastasie kävi joka aamu kello seitsemältä messussa, ja hän piti sitä kunnioitettavana tarmon osoituksena ja henkisen ja fyysisen voiman näytteenä. Anastasien mielestä usko vaati uhraamaan jotakin elämän mukavuudesta.

Virkkusen mukaan Anastasien koti oli kuin kappale Suomea vieraalla maalla: ”Erittäin miellyttävä koti ja kotoisuus, siniristilippu pöydällä; talon ilmapiiri sykähdyttävän suomalainen Suomen muistojen kuvastuessa joka puolella. Tuttuja näkymiä, perhemuistoja ja henkilökuvia. Pöydällä kehyksissä marsalkan viimeisen leposijan kuva. … Muistoja esiteltiin liikuttavalla hartaudella ja kiintymyksellä.” Anastasie kertoi Virkkuselle olevansa kiintynyt Suomeen ja ilmaisi lämmintä myötätuntoa Suomea kohtaan. Vieras kiteytti: ”Paljon siitä, mikä yksilön ja kansan elämässä on pyhää ja kallista, on täällä Hovessa saanut ilmaisunsa. Näkymättömät, mutta lujat siteet liittävät Anastasie Mannerheimin kotimaahan, Suomeen ja suomalaisiin.” Virkkunen arvioi: ”Huomattava suomalainen.”

Sosiaalityön tekijä

Anastasie Mannerheim kuului Katolisten naisten liigan Pyhän Pietarin seurakunnan jaostoon. Joka torstai oli kokous. Lastensuojelu oli hänen sydäntään erityisen lähellä. Ensimmäinen lapsi, jonka tukena hän toimi, oli täysorvoksi jäänyt kahdeksanvuotias Peter. Anastasie kiintyi poikaan niin, että olisi halunnut adoptoida hänet, mutta adoptiovanhemman enimmäisikä oli hänellä jo ylittynyt. Poika adoptoitiin lontoolaiseen perheeseen. Lontoossa käydessään Anastasie tapasi pojan joka päivä.

Sosiaalityön toimintatavat vaihtelivat. Lastenkotilapsille Anastasie järjesti teekutsut omassa kodissaan, vanhusten luona hän kävi heidän kotonaan ja sairaiden luona sairaalassa. Mutta oli myös muita apua tarvitsevia, sellaisia, joiden kohdalla piti olla yhteistyössä viranomaisten kanssa: huonoille teille eksyneet nuoret naiset, työtä hakeva yksinhuoltajaäiti. Varkaudesta kiinni jäänyt tyttö piti saada ohjattua oikeaan suuntaan.

Catholic Women’s League’in perustaja oli anglikaanisen papin tytär Margaret Fletcher, joka oli pyhän Ristin Johanneksen teoksiin tutustuttuaan liittynyt katoliseen kirkkoon. Fletcher toivotti liigan riveihin tasapainoisia ja tervejärkisiä tavallisia naisia, jotka voisivat näyttää katoliselle maailmalle, että myös liikemaailmasta tutut menetelmät ja älyn lahjat ovat käyttökelpoisia Jumalan palvelemiseen. Vuonna 1906 Brightonissa perustetun liigan tunnuslause on "Lähimmäisenrakkaus – työ – uskollisuus". Liigan tavoitteet ovat karitatiivinen työ kulloisenkin ajan ja paikan tarpeen mukaan ja jäsenten kouluttaminen siihen, mutta myös yhteiskuntapoliittinen vaikuttaminen.

Lopuksi

Anastasie Mannerheimin asuessa Hovessa isä Bryan Storey toimi 1960–1971 Pyhän Pietarin seurakunnan apulaisena. Kun häneltä asiaa kysyttiin, isä Bryan muisti Anastasien herttaisena vanhana seurakuntalaisena. Kuten Anastasie myös isä Bryan oli nuorena otettu katolisen kirkon yhteyteen. Hän oli kaivannut kosketusta kristinuskon juuriin. Anastasie Mannerheimilla taas syy oli henkilökohtaisempi.

Heidi Tuorila-Kahanpää

På svenska

De öde småkyrkorna i Pyrenéerna

Jag hade möjlighet, denna sommar, att vandra tillsammans med två vänner, ca 300 km längs med GR 11 över Pyrenéerna från Medelhavet till Andorra. Vi vandrade under 13 dagar genom omfattande lavafält, djupa skogar, genom korkträdsskogar, över bäckar, snöfält och stenrösen i temperaturer som varierade mellan 30 till 0 grader Celsius. Vi startade på havsnivå och gick upp till 3000 m. Varje dag inleddes med en stigning på 500 till 1500 meter.

Dagen började tidigt. Vi steg upp klockan fem och efter en lätt frukost var vi på väg. I allmänhet var vi framme vid följande härbärge på eftermiddagen innan mörkrets inbrott. Första veckan träffade vi på endast en person, en ung man från Baskien. Honom träffade vi också senare då han pga söndriga fötter måste sluta sin vandring. Under den följande veckan träffade vi endast några andra vandrare, främst fransmän, tyskar och en ung man från Litauen. På vandringen såg vi hundratals kor och hästar. Vi följdes ständigt av vildsvin, gamar och rävar. Det för oss unika var det stora antalet övergivna kyrkor, bondgårdar till och med övergivna byar. Husen och kyrkorna var tillbommade, taken hade ofta fallit in. Det som gjorde ett starkt intryck på mig var det relativt stora antalet övergivna kyrkor från den tidiga medeltiden.

GR 11 är en av hundratals markerade vandringsleder som sträcker sig genom Frankrike, Benelux-staterna samt Spanien och Portugal.

När vi kom tillbaka från vandringen hade vi en dag på oss att besöka Barcelona. På turistbussen berättade guiden att den Spanska staten hade för ett antal år sedan ”tömt” ca 30 små medeltida kyrkorna i Pyrenéerna

på deras konstskatter. Detta gjorde mig nyfiken på vad som egentligen var orsaken till ett dylikt förfarande. Varför finns Pyrenéernas konstskatter i dag i Barcelona (Museu Nacional d'Art de Catalunya) och i Madrid (Museo del Prado)?

Tillbommade och delvis förfallna små stenkyrkor som jag vandrade förbi var bl.a. Sant Quirze de Pedret, Santa Maria d’Aneu,

Sant Pere del Burgal, Sant Climent de Taull, Sant Pedro d’Arlanza och Santa Marie de Sigena. De flesta kyrkorna var helgade medeltida helgon och martyrer.

Jag brukade stanna upp gå till kyrkan eller kanske runt den. Ofta var dess ursprung oklart och nya strukturer hade byggts på gamla kyrkogrunder. Vissa höll man på att restaurera med hjälp av frivilliga, ofta unga människor, som bodde ute i tält för att sedan arbeta med att ”fixa” kyrkobyggnaderna eller de små klostren som ibland låg i samband med dem. Ibland märkte man att kyrkan var pilgrimsmål. Det fanns inga gravgårdar kvar kring kyrkorna – allt hade försvunnit med tidens tand. Ofta var kyrkan belägen på en vacker plats nära en bäck eller källa. Nedan en kort redogörelse över de besökta kyrkornas historia och ursprung.

Saint Quirze de Pedret

Grundad 983. Har ombyggds tre gånger. Väggmålningarna är från 1100-talet. Vissa har flyttats över till nationalmuseet i Barcelona.

Santa Maria D’Aneu

Ursprungligen ett visigotkloster grundat 839. Kyrkan var dedikerad till martyren, den helige Deodat, som var abbot 820. Blev benediktinerkloster 1216. Vallfartsort. Kyrkan brändes och förstördes under det spanska inbördeskriget på 1930-talet.

Sant Pere del Burgal

Den lokala adels hemkyrka som såldes och köptes mellan adliga släkter. Kyrkan verkade en tid som nunnekloster. Den byggdes 859 av greven av Tolos Ramon I (1023 – 1076). Greven var en betydande person i Kataloniens historia. Han skrev dess första lagsamling ”Usages de Barcelona”, kämpade framgångsrikt mot morerna vilka han beskattade. Med dessa medel skaffade han sig omfattande landområden på båda sidorna av Pyrenéerna. Han gifte sig tre gånger och blev därför exkommunicerad av påven Victor II. Byggde ett antal kyrkor bl.a. den gamla katedralen i Barcelona tillsammans med sin tredje hustru.

Sant Climent de Taull

Grundades 1123. Känd för sin romanesk och bysantiska konst. Den grevliga släkten Pallars hemkyrka, som ofta såldes mellan adliga familjer och släkter. Greven Sunyer de Pallars var 1006 – 1010 härskare över länet Pallars. Omfattande konstskatter från den lilla kyrkan bevaras i olika museer i landet. Kända kyrkokonstnärer är bl.a. mästaren av Taull och konstnärsgruppen La Seo de Urgell. Sant Climent de Taull är en historisk vallfartskyrka.

Sant Pedro de d’Arlanza

Grundat 912 eller 913. Benediktinerkloster. Ruin sedan 1841. Grundades av greven Feman de Gonzales och hans hustru Sancha. Senare ägdes den av greven Gonzalo Teller (897 – 915) och hans hustru Flamula. Kyrkan hade omfattande konstskatter som bevaras i nationalmuseet i Barcelona. Kyrkan är dedikerad till martyren Dan Pedro de Cardena. Feman Gonzales, greve av Kastilien, är främst känd som segraren vid slaget av Salamanca var han slog, år 939, en stor morisk här. Släkt till det spanska kungahuset.

Santa Maria de Sigena

Grundades 1183. Omfattande konstskatter som bevaras i Prado museet i Madrid och muséet i Zaragoza. Kyrkan sköttes under vissa perioder av riddarordnar.

I Spanien upplevde man efter första världskriget svåra politiska tider. Detta gav möjligheter för amatörarkeologer och spekulanter, i synnerhet nyrika från Förenta Staterna, att på olika sätt skaffa sig antika föremål. Ohederliga arkeologer vandrade i Pyrenéerna och köpte eller stal från de små medeltida kyrkorna deras konstskatter med religiösa motiv, styver, målningar och annat. För att på slut på roffandet beslöt förvaltningen i Barcelona att ”tömma” de små kyrkorna på deras konst. Detta skedde under åren 1919 – 1923. Det katalanska nationalmuseet i Barcelona blev nu centrum för katalansk medeltida religiös konst. Idag har museet den främsta samlingen av medeltida religiösa väggmålningar, statyer och annat. Denna konst anses vara en betydande del av det katalanska kulturarvet, grunden för katalansk nationell identitet.

Man har kunnat identifiera ett antal medeltida konstnärer vilka arbetat i de små kyrkorna i Pyrenéerna. Kända konstnärer är bl.a. Circle de Pedret, Atelier de Ribagorca, maitres des Archanges, maitre du jugement final och konstnärerna vilka målat i bl.a. Seu d’Argell, Santa Maria de Taull, d’Orcan (1125 – 1130) och maitre de Taull (1180).

Katalanerna uppfattar den medeltida religiösa konsten från Pyrenéernas små medeltida stenkyrkorna som en del av sin nationella identitet och en betydande del av det katalanska kulturarvet. Därför är den religiösa konsten från dessa kyrkor i Pyrenéerna även viktig för vår europeiska identitet.

Jan-Peter Paul

Ilmoitukset

STUDIUMIN SYKSY 2018

Pyhän Lisieux'n Teresan ja hänen vanhempiensa reliikit Suomessa 25.–29.10.2018

16.9. FT Florence Schmittin alustus "Pyhän Jeesus-lapsen Teresan perheen historia ja pyhäksijulistamisprosessi" Studium Catholicumissa klo 15.00 (suomeksi)

19.10. Toht. Georges Kazanin alustus "New from Old: the scientific study of relics in the 21st century" Studium Catholicumissa klo 19.00 (englanniksi)

26.10. Lehtori Heidi Tuorila-Kahanpään alustus "An Easy Way to Become a Saint: The Life and Message of St. Thérèse of Lisieux" Studium Catholicumissa klo 19.00 (englanniksi)

27.10. reliikit saapuvat Turkuun (Tarkempi ohjelma ilmoitetaan myöhemmin)

28.10. reliikit saapuvat Pyhän Henrikin katedraaliin, klo 9.30 messu ja kulkue, klo 11.00 piispanmessu

29.10. reliikit saapuvat Espoon karmeliittaluostariin

Ekumeeninen aamurukous 10 vuotta

Olet lämpimästi tervetullut Ekumeenisen aamurukouksen 10-vuotisjuhlaan torstaina 4.10.2018 klo 8.30 Studium Catholicumissa.

The Autumn 2018 programme of the Welcoming Team

For new and old members of the Catholic Church and everyone else interested! Presentations (in English and Finnish) on different activities. The dates and activities for the Autumn gatherings:

14.10. The Catholic Church in India
11.11. The Catholic Church in Cameroon
9.12. Pre-Christmas party

Studium Catholicum
Ritarikatu 3A, 00170 HELSINKI
www.studium.fi

3-Day Advent Retreat

November 23rd–25th, 2018 at
the Studium Catholicum: "Therefore glorify God in your body" (1 Cor 6:20).
A retreat on the theology of the body in the light of Advent with Sr. Sofie, OP

- Friday, November 23rd at 17.30–21.00
- Saturday, November 24th at 10.30–17.00
- Sunday, November 25th at 10.30–15.00

Places are limited. The fee is 25 eur. The deadline for registration and payment is November 7th. Please pay to the Studium Catholicum Nordea FI40 2001 2001 0002 81 and inform lucia.indren@studium.fi or 040 4145861

Studium Culture Night

Kynttiläilta Studiumilla perjantaina 2.11.2018 klo 17.00–21.30.
Tervetuloa kuulemaan kynttilöiden merkityksestä ja käytöstä liturgiassa vanhalta ajalta meidän päiviimme. Ja opi tekemään koristekynttilöitä kierrätysmateriaaleista ja kynttilänpätkistä. Lisätietoja ja ilmoittautumiset 19.10.2018 mennessä lucia.indren@studium.fi tai 040-4145861 (Huom! Paikkoja rajoitetusti)

Studium Candle Night Friday 2nd November 2018 from 5:00 pm to 21:30 pm. Welcome to hear about the meaning and use of candles in liturgy, from ancient times to our days. Learn to make new candles from recycled material, from remains of old candles. Information and registration by October 19th 2018. lucia.indren@studium.fi or 040-4145861 (Note! Places are limited)

Akvinolaisen lukupiiri Studium Catholicumissa

Veli Gabrielin OP johtama lukupiiri tutustuu Tuomas Akvinolaiseen Summa Theologiaen pohjalta Studium Catholicumissa kerran kuukaudessa maanantai-iltana. Tervetuloa! Maanantait 17.9, 22.10, 19.11, 10.12 klo 18.30–20.00

Pyhiinvaellus 6.–13.11.
Venetsia, Trento ja Milano

Ainutlaatuinen matka Pohjois-Italiaan asiantuntevassa seurassa. Kolme yötä Venetsiassa, kaksi yötä sekä Trentossa että Milanossa. Matkanjohtajina piispa Teemu Sippo, mus.toimi. Risto Nordell (ort.) ja kappalainen Antti Kruus (ev.lut). Puitteet matkalle ovat mahtavat: satumainen Venetsia, Alppien Trento ja monipuolinen Milano. Lisäksi pistäydymme Veronossa. Lähde mukaan iloisessa, asiantuntevassa ja hyväsydämissä seurassa!

Hinta 1300 € (2hh) ja 1475 (1hh) sisältää suorat lennot Finnairilla, bussikuljetukset, majoituksen aamupalalla, rukoushetket, messut, asiantuntevan opastuksen luentoineen, sis. pääsyt, tätä matkaa varten tehdyn opaskirjan ym.
Tied: Antti Kruus, sp@anttikruus.com tai p. 040 5460 844.
Ilm: El-Ve Tours, info@elvetours.gr

Raamattupiiri – Uutta toimintaa Henrikin srk:ssa!

- Olemme jo aloittaneet Paavalin kirjeistä… Sen jälkeen muut kirjat omalla vuorollaan: Mooseksen kirjat ja Joosuan kirja, historialliset kirjat, profeetat, viisauden kirjallisuus, deuterokanoniset kirjat, Evankeliumit & Apostolien teot, Paavalin kirjeet & katoliset kirjeet, Ilmestyskirja.
- Kokoonnumme 2x kuussa keskiviikkona, klo 16.30–17.45 Pyhän Henrikin katedraalin seurakuntasalissa
- Hengellisenä johtajana isä Tri Nguyen
- Kaikki ovat tervetulleita!

Seuraavat kokoontumiset syksyllä:
• ke 5.9. • ke 19.9. • ke 3.10. • ke 17.10.
• ke 7.11. • ke 21.11. • ke 5.12. • ke 19.12.

Einkehrtag mit Pater Franz

Herzliche Einladung zum franziskanischen Einkehrtag in deutscher Sprache mit pater **Franz Richardt OFM** am Samstag, den 15.9 um 9.30-14.30 Uhr im Gemeindesaal St Marien, Mäntytie 4.

Das Thema des Tages:
"Gott, mein Gott, dich suche ich"

Teilnahmegebühr 20 euro,
Bezahlung vor Ort

Anmeldung bitte bei Herrn Marko Pitkäniemi OFS, telefonisch 046 6175314 oder durch email: pitkis@katolinen.fi

Herzlich Willkommen!
Pax et bonum!
Friede und alles Gute!

Verbi Dei sono
Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.*
Yhteys, *Contact*: Markus Mäkelä 044-5021206.

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään **lauantaina 15. syyskuuta** 2018 katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Pyhiinvaellus alkaa messulla Pyhän Henrikin katedraalissa klo 9.30 ja bussi Hattulaan lähtee messun jälkeen kirkon edestä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 12.30. Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan klo 15 jälkeen.

Edestakainen matka maksaa 25 €, ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan puh. 09-637853.

Pyhiinvaelluksen järjestävät *Maallikkodominikaanit ja Academicum Catholicum.*

RETRETTI BIRGITTALAISLUOSTARISSA SYYSKUUSSA

Ursininkatu 15 A, Turku

Birgittalaissisaret järjestävät kaikille avoimen retretin perjantaina 28.9. kello 18 – sunnuntaina 30.9.2018 kello 13

Retretin johtaa piispa Teemu Sippo
Aihe: Luvun seitsemän symboliikka ja merkitys Raamatussa

Ilmoittautumiset birgittalaissisarille puhelin: 02-2501 910 tai e-mail birgitta.turku@kolumbus.fi. Retrettimaksu 90 euroa, sisältää majoituksen ja ateriat.

ORDO SANCTISSIMI SALVATORIS
Birgittalaissisaret
Pyhimmän Vapahtajan sääntökunta

Förstakommunionsundervisning
på svenska hösten 2018 och våren 2019

Undervisning på svenska för barn som kan tänkas gå till första kommunion våren 2019 ordnas gemensamt i S:t Henriks och S:ta Maria församlingar under läsåret 2018–19. Lärare är Sara Torvalds (sara.torvalds@sarax.com och 050-5424632).

Eleverna deltar i fem undervisningsgånger, två under höstterminen och tre under vårterminen. Samtliga fem gånger är obligatoriska.

Programmet

Varje gång börjar undervisningen kl. 11.00 (vi träffas i församlingssalen, i S.t Henrik ligger ingång till vänster om katedralen och i S:ta Maria går man ner för trapporna till höger om ingången till kyrkan). I samband med undervisningen deltar vi i svenska mässan (kl. 11.30 i S:ta Maria och 12.30 i S:t Henrik). Undervisningen avslutas kl. 14.

1. Söndag 7 okt. 2018 kl. 11:00–14:00 i S:ta Maria (mässa på svenska kl. 11.30)
2. Söndag 18 nov. 2018 kl. 11:00–14:00 i S:t Henrik (mässa på svenska kl. 12.30)
3. Söndag 20 jan. 2019 kl. 11:00–14:00 i S:t Henrik (mässa på svenska kl. 12.30)
4. Söndag 17 mars 2019 kl.11:00–14:00 i S:t Henrik (mässa på svenska kl. 12.30)
5. Söndag 7 apr. 2019 kl. 11.00–14:00 i S:ta Maria (mässa på svenska kl. 11.30)

Uutuudet ja klassikot – kauppasi netistä

katolinenkirjakauppa.net

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398
Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).
Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 14.9.–14.10.

HELSINKI

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

• La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary, Fri. 17.30 Adoration. Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*

15.9. la 10.00-12.45 opetus ensikommuuniota varten seurakuntasalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 16.00 messu arameaksi, 18.00 iltamessu
17.9. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntasalissa
18.9. ti 14.00 seniorit, 19.00 katekeesi aikuisille
19.9. ke 16.30 raamattupiiri
20.9. to 19.00 katekeesi aikuisille
22.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu Tapanilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 18.00 iltamessu
25.9. ti 19.00 katekeesi aikuisille
27.9. to 18.00 lectio divina kabinetissa, 19.00 katekeesi aikuisille
29.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
1.10. ma 18.30 johdantokurssi
2.10. ti 19.00 katekeesi aikuisille
3.10. ke 16.30 raamattupiiri
4.10. to 18.00 urkukonsertti kirkossa, 19.00 katekeesi aikuisille
6.10. la 10.00-12.45 ensikommuunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 aattomessu
8.10. ma 18.00 kirjallisuuspiiri
9.10. ti 18.00 Catholic Students' Club: ruusukko ja messu, 19.00 katekeesi aikuisille
11.10. to 19.00 katekeesi aikuisille
13.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 perhemessu, 13.45-17.45 adoraatio kirkossa, 18.00 iltamessu

DIASPORA
Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): 16.9. su 15.00
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): 23.9., 14.10. su 11.15

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

• La 9.30 (tai 11.00, katso ohjelma alla) messu, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su perhemessu suomeksi, 3. su vietnami, 4. su perhemessu suomeksi, 5. su saksa), 12.45 messu afrikkalaisille, 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Ke 17.15-17.50 adoraatio ja ainaisen avun Jumalanäidin novena, 18.45 novena englanniksi, pe 17.15-17.50 adoraatio ja Jumalan laupeuden ruusukko, 18.45 ruusukko englanniksi. Kuukauden 1. pe 17.00-18.00 rippitilaisuus, 18.45-24.00 adoraatio Jeesuksen pyhän sydämen kunniaksi. Kuukauden 1. la 9.30 pyhä messu Neitsyt Marian tahrattoman sydämen kunniaksi, messun jälkeen ruusukko. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe, la 16.45–17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30–17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
• *Sat. 9.30 (or 11.00, see programme below) Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish, 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. German), 12.45 Mass for Catholics from Africa, 14.30 Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.), 16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri. 7.30 Laudes, 8.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 Adoration, 18.00 Mass in Finnish. Wed. 18.45 Our Lady of Perpetual Help Novena in English, Fri. 18.45 Rosary in English. 1st Fri. of the month 17.00-18.00 Confessions, 18.45-24.00 Adoration in honor of the Sacred Heart of Jesus. 1st Sat. of the month 9.30 Holy Mass in honor of the Immaculate Heart of Mary, Rosary to follow Mass. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri., Sat. 16.45-17.05, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.–Fri. 10.00-14.00.*

16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 12.45 messu afrikkalaisille/ Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
5.10. pe 8.00 messu suomeksi, 17.00 adoraatio, 18.00 messu suomeksi, 18.45 -24.00 adoraatio
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 11.30 lastenmessu, 12.45 messu afrikkalaisille/ Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA
Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 30.9., 4.11., 2.12. su 16.00
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 22.9., 27.10., 24.11., 15.12. la 16.00
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 13.10., 10.11., 8.12. la 14.00

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

• Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 9.00 Mass in Latin, Swedish or Finnish, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 1st Sunday of each month: 12.30 Mass in Polish, 2nd Sunday of each month: 12.30 Mass in Vietnamese, 18.00 Mass in English. Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues., Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

15.9. la 16.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
22.9. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/ Mass in English
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
6.10. la 17.00 messu Naantalin kirkossa
7.10. su seurakuntamme nimikkojuhla: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
12.10. pe 18.00 messu Porissa
13.10. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/ Mässa på Åland
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 22.9., 13.10. la 9.30

DIASPORA
Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 22.9., 13.10. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 23.9., 14.10. su 15.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 12.10. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.*

15.9. la 9.00 messu ja lähtö Hattulaan, katekeesipäivä
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

LAUANTAIKURSSI
15.9., 20.10., 17.11., 8.12.

TAMPERE

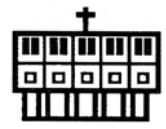

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
• *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 Adoration. Sat. Mass time varies. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

14.9. pe pyhän ristin ylentäminen (seurakuntamme nimikkojuhla): 18.00 juhlamessu
15.9. la 11.00 rippi ja harjoitus vahvistuksen sakramenttia varten
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
22.9. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu, 17.00 nuortenilta
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
29.9. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/ Mass in English
5.10. pe 18.00 iltamessu, 18.30 adoraatio, 19.00 lectio divina englanniksi/lectio divina in English
6.10. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu, 17.00 nuortenilta
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu tagalogiksi/ Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/ Mass in English
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/ Mass in English

KATEKEESI 22.9., 6.10. la 9.50

DIASPORA
Hämeenlinna (Huom.! ort. kirkko, Erottajakatu 2): su klo 15.00: 7.10., 4.11., 2.12.
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): klo 16.00: su 23.9., su 14.10., su 25.11., su 9.12., ke 26.12.
Kristiinankaupunki (yksityiskodissa, lisätietoja seurakunnasta): pe klo 18.00: 12.10., 2.11., 7.12.
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappe-

Yhdistykset • Societies • Muut • Others

lintie 5): klo 12.00: su 23.9., su 30.9. Huom.! vietnamiksi, su 14.10., la 20.10., su 28.10., la 3.11., la 10.11., su 25.11., la 1.12., su 9.12., ke 26.12.
Seinäjoki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): la klo 18.00: 22.9., 27.10., 24.11., 15.12. Huom.! 19.00
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): klo 16.00: la 29.9., la 13.10., la 20.10., su 28.10., la 3.11., la 10.11., la 17.11., la 1.12., la 8.12., ti 25.12. Huom.! 17.00

KOUVOLA

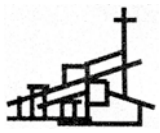

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola. Puh. 05-5444 110. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

• Su 11.00 (1., 2., 4. ja 5. su) tai 18.00 (3. su) päämessu. Ti, ke, to ja pe 18.00 iltamessu. Pe 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 11.00 Mass in Finnish (1st, 2nd, 4th and 5th Sun.) or 18.00 (3rd Sun.). Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities.*

16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 18.00 messu
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 11.00 messu
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 11.00 messu
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 11.00 messu
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 11.00 messu

DIASPORA
Hamina: Sopimuksen mukaan seurakuntalaisten kodeissa
Kotka (ort. seurakuntakeskus, Kymenlaaksonkatu 2): 14.10. su 16.00
Lahti (ort. kirkko): klo 15.00: su 23.9., la 6.10., su 28.10.
Lappeenranta (Linnoituksen ort. kirkko): 16.9., 21.10. su 12.00

KATEKEESI
Kouvola (seurakuntasali): 22.9., 24.11. la 11.00
Lahti (ort. kirkon seurakuntasali): 6.10., 3.11. la 13.00
Kotka (Langinkoskentie 1): 9.10., 6.11. ti 17.00
Lappeenranta: joka kuukauden kolmantena sunnuntaina ennen messua

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834. Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu, to 17.00 adoraatio ja messu. Ti, ke, la 19.30 neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus pe 17.00-18.00, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Messuja myös muissa kaupungeissa. (Katso alempana kohta "diaspora".)
• *Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish, Thurs. 17.00 adoration and Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.00-18.00, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*

16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.00 messu Kemissä
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Kajaanissa
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu
6.10. la 18.00 piispanmessu ja kirkon yhteyteen ottaminen
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 17.00 messu Torniossa
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 17.30 messu Rovaniemellä

DIASPORA
Kajaani (Kirkkokatu 17): 23.9. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 16.9. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 7.10. su 17.00
Raahe (Brahenkatu 12): 28.10. su 17.00, Huom.! **ei messua 23.9.**
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 14.10. su 17.30(Ounasvaarantie 16): 12.8., 9.9. su 17.30

KUOPIO

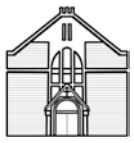

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

• Su 11.00 päämessu. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu. Pe 17.30 adoraatio. (Ei adoraatiota juhlapyhinä.) La 19.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika su 10.30-10.50 ja sopimuksen mukaan.
• *Sun. 11.00 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Fri 17.30 Adoration. (No Adoration on Feast Days.) Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Sun. 10.30-10.50 and by appointment.*

16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
23.9. su kirkkovuoden 25. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
30.9. su kirkkovuoden 26. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
7.10. su kirkkovuoden 27. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu
14.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 11.00 päämessu

DIASPORA
Mikkeli (Lähemäen seurakuntatalo, Paukkulantie 27): tiedot messuista seurakunnasta
Savonlinna (Pikkukirkko, Olavinkatu 29): –
Joensuu (Kaislakatu 6): joka sunnuntai klo 10.00
Lieksa (Tukipiste, Asema-aukio 2): –

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbinderintie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.
• **Opetusosasto**: Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto on avoinna klo 9-17 maanantaista torstaihin ja perjantaisin klo 9-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • **Messut** maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.00 • **Holy Mass** in English at the Studium Catholicum Mondays, Wednesdays, and Fridays at 12.00 • Lisätietoja luennoista ja muusta toiminnasta kotisivulla www.studium.fi. Också på svenska. More information available in English at www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Kaikille avoimet ja ilmaiset luennot pidetään Studium Catholicumin tiloissa (Ritarikatu 3A, 3. krs) torstai-iltaisin klo 19.00. Ovet avautuvat klo 18.30, ja luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Sydämellisesti tervetuloa! • Föreläsningarna hålls på Studium Catholicum (Riddaregaran 3A, 3. vån.), på torsdagskvällar kl 19. Dörrarna öppnas kl 18:30. De kostnadsfria föreläsningarna är öppna för alla intresserade och efteråt bjuds det på kaffe. Varmt välkomna!

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisisaren äiti M.Bernabé O.Sss:n johdolla. Yhteyshenkilö: Raija Markkula, e-mail: raija.markkula7@gmail.com, puhelin: 040 578 3024

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: • **September 11 & 25 • October 9 & 23 • November 6 & 20 • December 4 & 18** • Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2018 – 70. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Syksyn ohjelmaa: **• La 6.10. OFS 70 v. pääjuhla Raumalla Pyhän ristin kirkossa – ks. lisää sivulta 12. • 17.11.** Hiljentymispäivä San Damianon keskuksessa Porlammella. • **11.12.** Suomen keskiajan katolisista piispoista / Johannes Rein. • Kokouksen jälkeen mahdollisuus iltamessuun klo 18 • Lisätietoja: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Marko Tervaportti, mtervaportti@gmail.com. Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilkka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilkka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS, gsm 050-3410248, email kahanpaa@ulc.jyu.fi. Postitusosoite Sepeteuksent. 19 B 00760 Helsinki. • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot

Katolista elämää -jatkokurssi

Henrikin seurakuntasalissa kaikille uusille, tuleville ja vanhoi**lle** katolilaisille seuraavina päivinä klo 18.30: • **22.10.** Isä Oskari Juurikkala kertoo Trenton kirkolliskokouksesta: mitä, miksi, mitä seurauksia • **19.11.** Isä Oskari Juurikkala ja Vatikaanin II kirkolliskokous: mitä, miksi, mitä seurauksia. • **17.12.** Isä Tri ja katolinen käsitys taivaasta. • Tarjolla on hengen ravinnon lisäksi myös ruumiin ravintoa kahvin ja pullan muodossa. Tervetuloa!

Kirjallisuuspiiri

kokoontuu Henrikin seurakuntasalissa klo 18 seuraavina päivinä: • **8.10.** Lin Jutang: Punainen portti • **5.11.** • **3.12.** • Niiden kirjavalinnat on vielä auki ja ilmoitetaan seuraavissa lehdissä. Kaikki kirjojen ystävät, tervetuloa!

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Nikodemus Heikman OP, puh. 050-564 0686, sähköposti: nikodemus.heikman@gmail.com. Kotisivu maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Maria-klubi

Maria-klubi alkaa taas kesän jälkeen syyskuussa kuukauden 1. keskiviikkona Pyhän Marian kirkossa messu klo 14.00. Sitten kahvitus ja ohjelma srk-salissa. • 3.10. Esitelmä: Nuori neitsyt Maria, Heikki Aronpää. Tervatuloa!

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Seniorit

Tiistaina **18.9.** messu Pyhän Henrikin katedraalissa kello 14.00 ja sen jälkeen kahvitilaisuus seurakuntasalissa. Tervetuloa.

Suomen Samaritas-apu ry

Finlands Samaritas-hjälp rf • Kotisivu sites.google.com/site/suomensamaritas • Pankkiyhteys FI81 1478 3000 7283 16 • Sihteeri Miira Kuhlberg, gsm 044-3336767, E-mail miira.makela@welho.com.

Teresa ry

Teresa-yhdistyksen syksy 2018 • **18.9.** (tiistai) sääntömääräinen II vuosikokous/lopetuskokous iltamessun jälkeen noin klo 18.30. Teresa ry päättää 65 vuotta jatkuneen toimintansa. • Ota yhteyttä: Pirjo Uronen, puheenjohtaja, p. 050 3750318, pirjo.uronen luukku.com.

Opetusosaston tiedonanto "Lauantaikoulusta"

Lauantaikoulu – korvaava opetus

Hiippakunnan Opetusosaston yhdessä Pyhän Henrikin sekä Pyhän Marian seurakuntien kanssa järjestämä kouluopetusta täydentävä ja opetussuunnitelmaa seuraava ns. Lauantaikoulu alkaa jälleen 15.9. Englantilaisella koululla, osoitteessa Mäntytie 14, 00270 Helsinki.
Toimintaan osallistuminen on avoin kaikille. Materiaali- ja opetuskulujen kattamiseksi opetusmaksu vuonna 2018-2019 on 80€. Opetuskertoja on vuoden aikana kahdeksan (15.9, 3.11, 15.12, 19.1, 9.2, 9.3, 27.4. ja 11.5.) Tilaisuudet alkavat klo 10:00 ja päättyvät klo 14 mennessä. Välipalat tulee tuoda itse, sillä meillä ei ole mahdollisuutta käyttää koulun tiloja ruoan valmistamiseen.

Kurssin opetuksen materiaalina käytetään samoja oppikirjoja kuin kouluissakin. Jokaisella tapaamiskerralla vietetään Pyhän Marian seurakunnassa myös messu. Ensimmäisellä tapaamiskerralla osallistujat jaetaan ryhmiin ikäluokkien mukaisesti. Vanhemmille on tiedotustilaisuus, jossa käymme läpi käytännön asioita sekä toiminnan periaatteita.

Korvaavuus koulun opetuksesta

Opetusosastolla ei ole valtuuksia myöntää vapautusta opetusviranomaisen eli koulun lakisääteisestä tehtävästä järjestää omanuskonnon opetusta. Jos koulu kuitenkaan ei kykene järjestämään opetusta joko omalla koululla tai kohtuullisen matkan päässä, huomioiden oppilaan ikä ja olosuhteet, voivat vanhemmat hakea poikkeuksellisesti korvaavuutta opetussuunnitelman mukaisesta opetuksesta koulusta.

Tällöin opiskelijan oman koulun on esitettävä Opetusosastolle pyyntö kouluopetuksen korvaavuuden hakemisesta Lauantaikoulu -toiminnan muodossa. Vanhempien tulee pyytää esim. koulusihteeriä, rehtoria tai vararehtoria hakemaan korvaavuutta sähköpostilla opetus(at)katolinen.fi. Tarkemmat ohjeet korvaavuuden hakemiseksi annetaan ensimmäisen tapaamisen tiedotustilaisuuden yhteydessä.

Koulun esittäessä opetuksen korvaavuutta opiskelijalle, on kurssimaksu alennettuna 40€.

Korvaavuutta on haettava mahdollisimman pian, sillä korvaavuuden piiriin hyväksytyt opiskelijat ovat etusijalla, jos opetusluokat kasvaisivat opetuksen kannalta epäedullisen suuriksi ja, koska opettajat saattavat muokata näille oppilaille korvaavuuden edellyttämiä lisätehtäviä tai kokeita. Korvaavuuden hyväksytysti suorittaminen edellyttää läsnäoloa kaikilla opetuskerroilla, sekä annettujen tehtävien hyväksytysti suorittamista. Poissaolo mistään muusta, kuin sairauden yms. perustellun syyn vuoksi voi vaikeuttaa korvaavuustodistuksen saamista.

Ystävällisin terveisin,
opetusjohtaja Osmo Vartiainen

Lisätietoja: puh. 050-5440871,
email opetus(at)katolinen.fi

Artikkeleita

Saavutettavuutta on kehitetty vuosi vuodelta pidemmälle. Kirkko on tehnyt pyörätuolille liuskoja, jotta kaikki pääsisivät kirkkoon, jotta kirkko olisi saavutettavampi. Mutta riittääkö, että ihmiset pääsevät sisään kirkkorakennukseen osallistuakseen eukaristian viettoon, kuulemaan Jumalan sanaa? Entäpä jos et kuulisikaan? Katselisitko silloin saarnaavaa isää? Vai ikkunoiden lasimaalauksia? Vai rukoilisitko vain hiljaisuudessa? Kuinka ymmärtäisit, mistä eukaristiassa on kyse, jos puhuttu kieli ei ole sinun kielesi?

KIRKKO KUULUU KAIKILLE

Viittomakieli on kieli, jonka pääasialliset käyttäjät ovat kuuroja, kuuroutuneita ja huonokuuloisia, kuurosokeita sekä kuulevia, joiden sukulaiset tai ystävät kuuluvat edellä mainittuihin ryhmiin. Jokaisella maalla on oma viittomakielensä ja viittomakieli voi olla käyttäjänsä äidinkieli. Viittomakielet eivät ole keksittyjä kieliä, ne ovat muovautuneet luonnollisesti, kuten useimmat puhutut kielet. Viittomakieli ei ole riippuvainen puhutusta kielestä eli Suomessa laajimmin käytetty suomalainen viittomakieli ei ole riippuvainen suomenkielestä. Viittomakielessä käsien liikkeiden lisäksi yhtä tärkeitä ovat viittojan ilmeet, asento ja eleet. Koska viittomakielen ensisijaiset käyttäjät elävät pitkälti näköaistinsa varassa, viittomatkin ovat visuaalisia ja kuvailu on kielelle ominaista. Viittomakieli ei perustu ääneen, mutta viittomakielellä voidaan kuvailla myös ääntä.

Suomessa Kela välittää tilauksesta kuuroille ilmaisen viittomakielentulkin, joka tulkkaa koko messun viittomakielelle. Tulkkina voi toimia kuka tahansa tulkkikoulutuksen käynyt henkilö, joka on suorittanut opintonsa Kelan hyväksymin arvosanoin. Tämä tarkoittaa sitä, että katolisessa kirkossa tulkkaavan tulkin ei tarvitse olla katolilainen tai edes kristitty. On tulkin itsensä vastuulla kuinka hän valmistautuu tulkkaukseen katolisessa kirkossa. Tähän saakka kirkko ei ole tarjonnut tulkeille erityistä materiaalia parantaakseen tulkkauksen laatua katolisessa kirkossa.

Tie viittomakielentulkiksi

Tutustuin viittomakieleen lähemmin oikeastaan vasta katolisessa kirkossa. Minut kastettiin katolisessa kirkossa Turussa vuonna 2009. Olin nähnyt tulkkausta messussa lähes joka sunnuntai ja päätin hakeutua alalle lukio-opintojeni jälkeen. Opiskelin vuoden Turun Kristillisessä Opistossa viittomakielenohjaajan ammattitutkintoa ja seuraavana vuonna sain opiskelupaikan Turun Diakonia-ammattikorkeakoulusta viittomakielen ja tulkkauksen koulutukseen. Jo opintojeni alussa minulle oli selvää, että halusin opintojeni avulla tehdä kirkkoa saavutettavammaksi erityisesti viittomakielisille. Tulkkiopiskelijana pääsin tulkkaamaan useisiin erilaisiin kirkollisiin tilaisuuksiin, sekä katolisessa että luterilaisessa kirkossa ja eri herätysliikkeiden seurakunnissa. Katolisissa yhteyksissä tulkatessani huomasin suurimmaksi haasteeksi muodostuvan viittomakielisten katolisten termien puutteen. Kuinka voin tulkata asiakkaalleni, että katekeesi on ensi lauantaina tai torstaisin on adoraatio, jos sanaa katekeesi ja adoraatio ei ole olemassakaan suomalaisella viittomakielellä?

Luterilaisissa yhteyksissä ja erilaisissa herätysliikkeissä tulkkaaminen oli paljon yksinkertaisempaa, sillä heillä on vuosikymmenien kokemus kuurojentyöstä: termit, Raamattu, jumalanpalvelusten kaavat, rukoukset – kaikki valmiiksi käännettynä. Heillä on virat kuurojen papeille, diakoneille ja diakonissoille, jotka viittovat esimerkiksi jumalanpalvelukset niin, ettei tulkkia edes tarvita.

Viittomakielen katolista historiaa

Viimeisenä opiskeluvuotenani aloin kerätä tietoa kuuroista katolisessa kirkossa sekä katolilaisista, jotka ovat tehneet työtä kuurojen hyväksi. Kuurojentyö katolisessa kirkossa on lähtenyt kehittymään hitaasti 1500-luvun Espanjassa, jossa Oñan benediktiiniluostarissa. Veli Pedro Ponce de León (1520–1584) alkoi opettaa luostarissa kahta kuuroa aatelispoikaa Francisco ja Pedro de Valescoa. Koska benediktiinit painottavat luostarissaan hiljaisuutta, he ovat kehittäneet viittomia, joiden avulla voivat kommunikoida välttämättömät asiat rikkomatta hiljaisuutta. Näiden viittomien ansiosta kuurojen veljesten opettaminen oli veli Poncelle helpompaa. Viittomien tunteminus lienee myös syy siihen, miksi veli Ponce lähti opettamaan kuuroja, joiden opettamisen uskottiin tuohon aikaan olevan mahdotonta. Aatelisveljekset olivat kotona kehittäneet itse viittomia, joiden avulla kommunikoivat myös sisarustensa kanssa, mikä vahvisti veli Poncen ajatusta siitä, ettei puhetaidon puuttuminen tarkoittanut järjen puutetta. Veljekset menestyivät opinnoissaan niin hyvin, ettei Oñan luostarissa enää hyväksytty yleistä ajatusta siitä, että kuuroja olisi mahdoton opettamaan. Toinen veljeksistä, Pedro de Valesco, menestyi opinnoissaan niin hyvin, että hänet vihittiin mitä ilmeisimmin Espanjan ja koko maailman ensimmäiseksi kuuroksi papiksi.

Veli Ponce kirjoitti ja jopa julkaisi opetusmetodeistaan kirjan, joka myöhemmin katosi. Hänen jälkeensä kirkossa on ollut onneksi muitakin kuuroja opettaneita pappeja ja munkkeja, joiden teokset ovat säilyneet. Toinen huomion arvoinen kuurojentyöntekijä katolisessa kirkossa on Pariisissa 1760-luvulla maailman ensimmäisen kuurojen koulun perustaja isä Charles Michel de l'Épée, joka myös kehitti viitotun ranskankielen, joka on puheeseen perustuva viittomisen muoto.

Katolisen kirkon kuurojentyö on ollut melko vähäistä viime vuosina, vaikkakin Amerikoissa kuurojentyöhön on jälleen alettu kiinnittää huomiota ja viitottuja messujakin on. Suomessa meillä on edessämme suuri työ kirkon saavutettavuuden kehittämisessä tällä saralla.

Katolisten termien kääntämisessä riittää vielä työtä

Opinnäytetyössäni päätin pureutua ensisijaiseen ongelmaan viittomakielelle tulkkauksessa katolisessa kirkossa: terminologiaan. Suomen Caritas ry päätti tilata käännöstyön minulta parantaakseen viittomakielelle tulkkauksen laatua katolisessa kirkossa. Jos termejä ei ole käännetty viittomakielelle, laadukas tulkkaus katolisessa kirkossa on mahdotonta.

Sen lisäksi, että työssäni käänsin 79 suomenkielistä termiä suomalaiselle viittomakielelle, päätin myös sisällyttää työhöni tiiviin oppaan katolisessa kirkossa tulkkaamisesta, jotta tulkkaus kirkossa muuttuisi yhä helpommaksi ja itse tulke ymmärrettävämmäksi sekä että materiaali tulkkauksiin olisi kaikkien saatavilla. Työssä kaikki termit on selitetty niin, että perustiedot kirkosta on myös tuotu esiin, jotta tulkin on helpompi ymmärtää tulkkaamansa asiat. Työstäni on hyötyä, paitsi katolisessa kirkossa tapahtuvaan tulkkaukseen, myös katolista kirkkoa koskevassa tulkkauksessa kuten teologian opinnoissa, joissa käsitellään kirkkohistoriaa, peruskoulun uskonnonopetuksessa sekä erilaisten uutisten tulkkauksessa.

Työssäni tarkistin myös luterilaisia kirkollisia käännöksiä osalle termeistä, sillä monet niistä eivät olleet ymmärrettävissä katolisissa yhteyksissä. Käytin työssäni kymmentä eri käännösmenetelmää. Tuloksena syntyi katolinen viittomisto (vrt. suomen kielen sanasto), joka sisältää 98 viitottua termiä. Käännöstyötä kirkossa riittäisi vuosiksi eteenpäin: messun pysyvät osat tulisi kääntää tasaisen tulkkauslaadun takaamiseksi, samoin ainakin yleisimmät rukoukset, kuten Isä meidän ja Terve Maria. Myös luterilaiset Raamatun käännökset tulisi tarkistaa tulkintaerojen vuoksi. Eikä kaikkia termejäkään ole vielä käännetty.

Vuonna 2015 Diakonia-ammattikorkeakoulu julkaisi valmiin opinnäytetyöni "Luostarista käsin – Katolisen kirkon terminologian kääntäminen ja kehittäminen suomalaiselle viittomakielelle". Työ sisältää videon, joka on nähtävillä muun muassa Suomen Caritaksen internetsivuilla. Videolla viittoo puolalaisen kuurojenkoulun entinen opettaja ja nykyinen Tampereen Pyhän ristin seurakunnan kappalainen isä Stanislaw Zawilowicz SCJ. Työni pääasiallinen tarkoitus on kuitenkin tuoda kirkko lähemmäs kuuroja sekä – toivottavasti – kuurot lähemmäs kirkkoa.

Haluaisin kiittää isä Anders Hambergia, joka toimi työelämäohjaajanani ja tarkisti opinnäytetyötäni sekä antoi henkilökohtaisia tiedonantoja, jotka mahdollistivat kaiken tarvitsemani tiedon kokoamisen. Suuri kiitos kuuluu myös isä Stanislaw Zawilowiczille, joka tuntematta suomalaista viittomakieltä paneutui käännöstyöhöni ja auttoi tuomaan kirkkoa konkreettisesti esille viittomalla kääntämäni termit Suomen Caritaksen sivuille.

Kirkko kuuluu kaikille – kuuluu, vaikket kuulisikaan. Video viittomista on katsottavissa Suomen Caritaksen nettisivuilla osoitteessa: www.caritas.fi/viittomakieli.

Minttu Quintana